

ÁRADI KÖZLÖNY

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ÁRADI KÖZLÖNY
MELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.
VEZETŐSÉG:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.
REKLAJMSZÖVEG:
4-hasábos pont sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyíltár ára 40 fillér

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, június 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: Tisza bukásának oka.
- Vitás telepengedély.
- A szabadelvűség harca.
- Kifosztott templom.
- As elvessett sziv.
- Forradalom a Balkánon.
- A szőlők veszedelme.
- Tárcsa: Mese a szerelemtől. Irta: Köpf K.
- Seárnok: Mi van a csillagokba írva? Irta: Hevesiné Sikor Margit.

Tisza bukásának oka.

Arad, június 19.

Bécsi tudósítónk útján Tisza István gróf vállalkozásának kudarcáról s ennek okairól egy igen érdekes s a legelőkelőbb helyről származó véleményt közlünk alább. A leghangadóbb bécsi forrásból nyert ezen közlemény rendkívül éleslátással fejtegeti Tisza kudarcának okait s az a hang, mely az egész tudósításon végig vonul, azt mutatja, hogy az osztrák fővárosban teljesen tisztában vannak a magyar politikai felfogással, mely Tisza István... lehetetlennek tette; mutatja továbbá, hogy épen Tisza István grófnak designálása egy próba akart lenni, egy vehemens kísérlet a magyar politikusok nemzeti önérzete ellen, amely azonban visszafelé sült el.

Bécsben most már tisztában vannak a magyar politikai viszonyokkal, de tisztában voltak előbb is. Csak hogy reménykedtek abban, hogy Tiszának legalább az ó-

szabadelvűekkel sikerülni fog a bécsi katonai körök akaratának érvényt szerezni itt. Bánffy Dezső báró rezervált magatartása azonban eldöntötte a kockát, Tisza merész vállalkozása itt sem nyert talajt s ezek után már igazán nem volt más hátra, mint kudarccal visszavonulni. Most már Bécsben is másképp gondolkoznak, tanu rá az alábbi közlemény, mely — mint említettük — a legtekintélyesebb bécsi forrásból származik:

Tisza István sorsa személyében nagyon érdekes, mert megmutatta, hogy mily erősek a társadalmi befolyások Magyarországon, melyek őt oly hamar megbuktatták. Politikailag nagy jelentősége van a Tisza István kudarcának és döresség volna félreismerni a helyzet komolyságát és a jövő veszedelmeit.

Tisza sem közelebb, sem távolabb nem áll Ausztriához, mint némely más politikus és a teljesen ismeretlen fegyverek, melyekkel az obstrukciót le akarta verni, az erő és az erő, melyek programjának... klasszikus városában, mindenestre csak kételyeket támaszthatott.

De a Tisza sikertelen missziója az egész monarchiára jelentőséggel bír. A magyar parlament politikai vezetői közül az egyedüli volt, aki nemzeti koncessziók nélkül is hajlandó volt keresztülvinni a katonai javaslatokat. Programjának magja a közös hadsereg megvédelmezése volt a további szétdarabolások ellen. Az obstruk-

cióval való békét nem a mostani hadsereg-szervezet költségeire akarta elérni, nem az egységes vezényleti nyelven tervezett szakítással, nem a katonai szervezet gyöngítésében. Száz okot lehet felsorolni, melyekkel meglehet magyarázni Tisza gróf kudarcát és jobban lehetett volna csodálkozni, ha sikerült volna elérnie a célt.

A politikai helyzet súlyosságát azonban legjobban megvilágítja az a tény, hogy az uralkodó egy politikusa és bizalmi embere, aki katonai engedmények nélkül való programot állított fel, két nap lefolyása alatt teljesen lehetetlenné vált. Kerülték, mintha veszedelem lett volna vele érintkezni és megbízatásának kudarcát még a félhivatalos közlemények is csaknem gunyosan és diadalittasan kürtölték világgá.

Ahol csak bekapontatott, mindenütt azt a választ nyerte: „Nem!” Wekerle visszahúzódott, Hieronymi, Berzeviczy és más... miniszter-ujonc, akít a kabinetbe verbuválni lehetett. Tiszára kimondták a bojkottot és minthogy minisztert nem kapott, miniszterelnök sem lehetett.

Igaz, hogy társadalmi vonzalmak és ellenszenvet tevékenyek voltak, olyanok, melyekbe Bécsben nehezen tudják magukat beleélni. Tisza gróf egyes kaszinók előtt, melyek erős befolyással vannak a közvéleményre, kevésbé volt rokonszenves.

Mese a szerelemtől.

Irta: Köpf Kálmán.

Olyan dolgról akarok mesélni, amiről még semmit, vagy csak igen igen kedveset tudnak — a szerelemtől.

No én ugyan megadtam neki, gondolják önök most magukban, hiszen a mai emancipált világban nincsen az a kis leány, a ki doktor ne volna az összes szerelemtudományokban. Igaz, de bocsánatot kérek, értsük meg csak jól egymást, tudom én, hogy önök sokat, igen sokat hallottak már a szerelemtől, de úgy vannak vele, mint az a bizonyos uri ember, a ki a sok fától az erdőt nem látta meg. S ez a hasonlat annál inkább találó, mert bizonyos, hogy az az ur, aki elől az erdő elbujt a fák közzé — szerelmes volt. Ebből pedig önként következik, hogy önök sem tudhatják mi szerelem, mert vagy voltak, vagy lesznek, de most is bizonyára szerelmesek.

Csak hogy én nem arról a szerelemtől akarok mesélni önöknek, amelyik sötét verem, és amelyikbe az ember ha beleesik, hát benne van, hanem az ugynevezett égi szerelemtől. Megjegyzem, hogy ez semmiestre sem akar költői hasonlat lenni; az elnevezés ezuttal onnét találódik, hogy felkérem önöket, a szónak a legteljesebb értelmében véve, legyenek szívesek velem az égbe fáradni, mert az a történet, amelyet a szerelemtől akarok elmesélni önöknek, az égben kezdődik.

Ismét érkezett egy, a földön elhalálozott embernek a lelke az égbe s róla is konstátaltatott, mint annyi másról, hogy a pokolra kerül.

S vétke — a szerelem.

Mi lehet az, mi annyi embert a kárhozatba visz? — Janakodott így a menyét őrző Szt. Péter magában. S nyomban el is határozta, hogy most már utána fog járni s megfogja tudakolni, hogy mi is hát a földön az a szerelem. Annyi ember esik ebbe a bűnbe, hogy most már bele kell az égieknek is avatkozni a dologba és tenni valamit e kárhozatos nyavaly ellen. Azonnal visszasietett a menyországra, hogy felkeresse legmeghittebb embereit, akikkel a dolog felől tanácskozzék, miként lehetne legbiztosabban megtudni valamit a földi vétkek legnagyobbikáról — a szerelemtől.

Jól tudom, önök most szeretnék ezt a sokat vitatott és nagy fontosságú kérdést is tisztázni, hogy hát az égben az angyalok szóké-e avagy barnák? De hát kénytelen vagyok bevallani, hogy miután ovatatlan egyének nem pillanthatnak be a menyország nagy birodalmába, bizony én meg nem mondhatom önöknek, szóké-e vagy barnák-e az ég angyalai. Hanem hogy az őrdögök között, dacára annak, hogy a földi praxisban következetesen feketére festik őket, szóké-e is akadnak, ezt már pozitíve merem önöknek állítani.

Szent Péterek ezalatt elhatározták, hogy legjobb lesz, ha egy korrekt és kifogástalan,

megbízható egyént elküldenek a földre, aki közvetlen adatokat fog gyűjteni a szerelemtől, s ezen adatokból majd az is ki fog tűnni, hogy miként kell és lehet az égieknek a dologba avatkozni.

Emberi alakot adtak neki és bőséges utasításokkal látván el, egy földre hulló csillaggal utnak indították.

Szep holdvilágos éjszakán érkezett a földre a menynek küldötte, emberi alakban. Felette ragyogott az égbolt ezernyi csillagfényben. Lent a földön csendes volt minden. Néha-néha mozdultak meg halk zörrenéssel az alvó fák ezüstös levelei.

Ifju és leányka közeledtek felé. Csendes suttogással szóltak egymáshoz; az ifju gyengédén ölelte magához a leányka karcsu termetét, ez pedig annak vállára hajtva fejét, nézte az apró csillagoktól ragyogó égboltozatot. Az ég embere nézte, nézte őket, de csakhamar eszébe jutott, hogy neki a szerelemtől kell adatokat gyűjteni, s így tehát nincs ideje nézegetni a holdas estén sétálgató ifju párt.

S minthogy a bölcs azért bölcs, mert okos ember, elhatározta, hogy a föld legbölcsebb emberét fogja felkeresni, hogy a szerelemtől beható tárgyalásokba bocsájtkozzék.

El is érkezett egy rozoga faalkotmányhoz, a melyben lakott az öreg, ősz hosszuszakálás legbölcsebb férfija a földnek. Benyitott hozzá és elmondva neki küldetését, kérte, hogy mondana neki egyet-mást a szerelemtől.

— A szerelem, — szólott az öreg összerán-

Ehhez jöttek még a többség arisztokrata csoportjának hangjai, irigység, féltékenység és sok más emberi dolog.

Politikailag pedig az jelenti Tisza István kudarca, hogy Magyarországon jelenleg a hadseregre vonatkozó nemzeti engedmények nélkül való program tarthatatlanná vált. Hiába való volna minden önámítás a magyar parlament hangulata és érzelmeivel szemben. Megmutatta, hogy Tisza gróf egyedül áll a maga felfogásával. Magyarország a hadsereg növeléséért politikai és nemzeti árt követel. Ez a nagy kérdés, a mely előtt most az egész monarchia áll. Ugy látszik, hogy Wekerle is azt a nézetet képviselte az uralkodó előtti audienciáján, hogy koncessziók most már kikerülhetetlenek és hogy olyan politikában nem szerepelhet, mely engedményeket kizár.

Tisza teljesen izolálva maradt. Harcba hívott, de senki sem követte. A tervszerű tárcavisszautasítások csak tüntetések voltak, melyek erősen, élesen akarják megmutatni, hogy nemzeti engedmények nélkül való kabinetbe miniszter Magyarországon nem kapható. Nem egy miniszterelnök, egy politika bukott meg; nem az obstrukció, hanem az egész magyar parlament követelte ma, hogy a hadseregben nemzeti engedményeket kell tenni. Ami Tiszával történt, annak a célja: nyomást gyakorolni és ez a tüntetés nem az obstrukció, hanem a képviselőház többségéé, ez az erős béke a jövőd, miniszterelnöke számára csak kiélesítik a különösen veszedelmes krízist.

Értesítés

Vitás telepengedély.

(A főkapitány döntése)

Arad, június 19.

Nagy mozgalmat keltett annak idején az aradi borszáritó telep ügye. Werner és Kohut cég a Hajó-utca 1. szám alatt négy emeletes fizemen kívüli keményítő-gyár harmadik emeletén kisebb állati bőrök számára borszáritó telepet akart létesíteni, de ez ellen a szomszédok erősen tiltakoztak. Hosszas tárgyalások

után az ügy most jutott dűlőre a főkapitány végzése révén.

Mikor a telep-engedély megadását kérte a cég, a megtartott helyszíni tárgyaláson a tanítóképző intézet, a fa- és fémpár iskola, továbbá a szomszédos háztulajdonosok: Domány József, Deutsch Bernát, Meisztróvics János, Kocsis Lajos, Dáni János, Vaszits György és még többen kifogást emeltek. Ellene volt még a telep engedély megadásának a város tiszti főügyésze és főmérnöke.

Kifogásuk okául valamennyien azt hozták fel, hogy a telep a levegőt megfertőzi, s ezzel egészségügyi ártalmat képez. Éppen akkoriban sok szó esett a papírgyár bűzéről, s így érthető recenziust keltett ez az ügy.

Az engedély megadását illetőleg most hozott a főkapitány végzést, melynek értelmében a borszáritó telepet a Werner és Kohut cég felállíthatja. A főkapitány a telepengedélyt a tiszti főorvos véleménye alapján adta meg s a háztulajdonosokat erről értesítette.

Az engedély megadását, a főkapitány több ponthoz kötötte. Kötelezővé tette a telep gyakori fertőtlenítését, tisztántartását, s hogy semmiféle rothadó és a körléget fertőző anyag gyűjtése nem engedhető meg.

A cég kötelezte magát, hogy ha köztekintetektől a telep fentartása hátrányos volna, úgy azt egy év leforgása alatt bármikor beszünteti, minden kártérítési igény nélkül.

TÁVIRATOK.

Vasutak megváltása.

Bécs, június 19. A képviselőházban rövid idő múlva törvényjavaslatot terjesztenek elő, a melynek tárgya az első magyar-galiciai vasut és a magyar nyugati vasut osztrák vonalainak állami megváltása. Ez a megváltás, miután említett vasutak tulajdona és üzeme államra ment át, egyáltalán nem forgalmi politikai értelemben vett államosítás.

Ez által csak a 15 év óta megállapított financiai megegyezés utolsó konzekvenciáit vonják be. Az előterjesztendő törvényjavaslat értelmében ugyanis felhatalmazzák a kormányt az említett vasuti vonalaknak az 1888. december 20. és 22-ik s az 1899. évi május 25-iki törvény által helyben hagyott egyezmény értel-

mében való beváltására, a minek következtében az államnak kellene elvállalnia a társaság elsőbbségi követvényeinek fizetését és a magyar nyugati vasut elsőbbségi kölcsönének visszafizetését vagy pedig konvertálását. A megváltási ár fizetésének a társaságnak való egyszeri tőkefizetéssel kell történnie. A szükséges tőkét koronajáradék kibocsátásával fogják megszerezni. A mindezek által szükségeső válható tranzakciók számára szokásos módon bélyeg és illetékmentességet fognak nyújtani. A beváltási jog gyakorlása lehetővé tenné az államnak a két társaság részvényeseinek járó, annak idején 5% kal megállapított osztaléknak megfelelő annuitási fizetés 1% kal való leszállítását. Az idézett egyezés alapján joga van az államnak a társasági részvényeknek állampapírokkal való beváltására a megelőző fél év átlag-árfolyamában. Az ezen uton elért megtakarítás, tekintettel a részvénytőke magasságára és a 4%-os állampapírok állására, az első magyar galiciai vasutnál körülbelül 145,000 koronára, a magyar-nyugati vasutnál mintegy 55,000 koronára, összesen tehát körülbelül 200,000 koronára fog rugni évenként.

A szabadelvűség harca.

(Az ó-szabadelvűek állásfoglalása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 19.

A görgeteg módjára növekvő mozgalom, mely az erőszak politikája ellen irányult, elérte tetőpontját és Tisza István gróf, levonván belőle a következtetést, lemondott arról, hogy kabinetet alakítson. Ma Bécsbe utazott s visszaadta megbízását a királynak, ki azt el is fogadta.

Egy hajszál hja, hogy Tisza István bukása magával nem rántotta az ó-szabadelvűeket is, akiknek bizalmára számítva vállalkozott a kabinet-alakításra. Hogy az ó-szabadelvűek Tiszának ekkora kudarca után sem járták le magukat, az kizárólag Bánffy Dezső báró érdeme, aki a politikus higgadt megfontolásával Tisza kétségbeesett vállalkozásával szemben megtalálta a mentés útját. Ez az út Bánffy teljes visszavonultsága volt Tisza vállalkozása elől, kinek elkerülhetetlen kudarca egyedül őt magát érte s ilyenformán megki-

colva homlokát, — minden rossznak a kusforása. Nem okos embernek való bolondság, ifjúkori hőbort nyavalya, ami ha egyszer az emberbe vette magát, alig üzhető ki onnét, s csakis akkor, ha végre már igazán megjön az illető esze, s leszámol minden bolond földi dologgal. De sajnos, akik benne vannak e nyavalyában, süket fülekkel hallgatják az okos beszédet s rohannak vakon, a legtöbbször biztos romlásukba.

Szóval az öreg ur alaposan ráhuzta a vizes lepedőt mindazokra, akik hódolnak a földön Venusz istenasszonynak.

Az ég embere szépen megköszönve a szíves felvilágosítást, ott hagyta a bölcses s affektív örömeiben, hogy ilyen alaposan megtudott mindent a szerelemtől, már-már visszaakart repülni az adatokkal a menyek birodalmába, midőn egész véletlenül a költővel találkozott. S mert tudta, hogy a költő már igen sok verset írt a szerelemtől, örült hogy egypár adattal mindjárt többet szerezhet, ha kikéri ennek is véleményét.

A költővel azonban csizmadiát fogott az égiek embere, és még azt a veszedelmét is a fejére zudította, hogy a költő áradozni kezdve felhasználta a kedvező alkalmat és szerelmi költeményeiből szemelvényeket kezdett szavalni.

A szerelem maga az élet ifjúsága. földi menyország, minden a földön. Nélküle sifli az élet. A tavasz virágai szerelmet illatoznak, s a dalos madár minden csicsérgése az örök szerelmet hirdeti.

Bocsánatot kérek — védekezett az égi áldozat — nem jól értettük meg egymást, én a szerelemtől óhajtottam volna egyetmást megtudni, s uraságod annyi mindent mondott ne-

kem, hogy legyek szereelmes nyomban, ha csak egy szót is értettem abból.

Most a költő kezdte nem érteni a dolgot: — Uram és csakis a szerelemtől beszélttem, s mindaz, a mit ön nem értett, arra vonatkozik.

— Tessék?

— Igen.

— Hát akkor ugyilátszik eltérő nézetek uralkodnak a földön a szerelemtől, mert előttem egy tapasztalt bölcs egészen más alakban fejezte ki észrevételeit, és mondhatom, nem a leghiszselgőbb módon nyilatkozott arról:

A költő kezdett okos lenni:

— Nemde, öreg ur volt már a bölcs?

— Igen.

— No hát kérem az öreg urak, akik már végig szerelemkedtek az életet, mind így filozofálnak. De ez a bölcselkedésük csakis a kutyának való. A fiatalág nem él vele, s az öregeknek is felesleges, mert ők a bölcsesség nélkül is védve vannak a szerelem bajai ellen.

Az ég embere nagyott nézett. Kezdett zavarba jönni a szerelem kérdésével. Mert ha a bölcs tényleg okos ember, akkor a költő, aki különben igen kedves ur embernek mutatta magát, visszaélt az ő tudatlanságával. Viszont, ha a költőnek van igaza, no akkor a bölcs okosságához igen sok szó férhet. Ezek után csakis azt határozhatta tehát, hogy meg kell hosszabbítania tartózkodását a földön és helyesebb adatokat keresni a szerelemtől. Ami hogy nem a legkönnyebb dolog, azt már ily rövid idő alatt is tapasztalhatta. Azonban biztosra vette, hogy majd csak fog ő helyes adatokat is szerezhetni, csak türelem, türelem, mert hát mi türelem, tagadás, bizony kissé kényes a

dolog. No de azért az ő eszén nem egykönnyen járnak tul a szerelmes emberek.

Igen, de hát mire való tulajdonképen a szerelem a földön, ha nem arra, hogy elvegye az eszét az okos embernek és véle olyan dolgot is megtéessen, ami még a legnagyobb számárnak is szegényére válnék. S ez — sajnos — bekövetkezett.

A legszorgalmasabb munkálkodás közben összehozta a sors az ég emberét egy földi angyallal.

Látni és megszeretni — egy pillanat műve volt.

S ugyancsak e pillanatnak a műve volt az is, hogy a mi emberünk felejtett menyországot, kiküldetést, adatokat, bölcses stb. és itt maradt a földön — szeretni. Hogy az illető angyal az ördöggel cimborált, azt mondanom sem kell.

És most jön a „sajnos”.

Az égiek nagyon megharagudtak, hogy a kiküldöttjük, akibe teljes bizalmukat helyezték, oly goromba módon élt azzal vissza, hogy — uram bocsá — még szerelmes is lett. De leginkább haragudtak az emberekre és az ő legnagyobb vétkükre, a szerelemre.

Nyomban el is határozták, hogy az embereknek ezen vétkébe soha többé nem fognak avatkozni.

S ez az egyhangu határozat végzetessé lett a földön élő összes emberekre.

A szerelmet azóta az ördögök intézik a pokolból, mert földi cimborát eleget találhatnak.

mélte az ó-liberálisokat, kik Bánffy révén értetlenül kerültek ki a játékból.

Tisza István visszalépése.

Tisza István gróf ma reggel Bécsbe érkezett, hogy ő felségének jelentést tegyen megbízatása eddigi eredményéről és további javaslatokat terjesszen ő felsége elé a helyzetből való kibontakozás céljából.

Fejérváry katonai ügyekben holnap is Bécsben marad. Ma Pittreich közös hadügyminiszterrel értekezett, akinél hosszabb látogatást tett.

Ma délelőtt 9 órakor a király Fejérváry Géza gróf honvédelmi minisztert mintegy egy órányi magánkihallgatáson fogadta. Közvetlenül a honvédelmi miniszter után Tisza István gróf jelent meg ő felségénél hosszabb kihallgatáson.

Tisza István gróf kihallgatása során jelentést tett ő felségének a kabinet alakítására vonatkozó fáradozásairól és bejelentette a királynak, hogy egy alakítandó kabinetje részére a parlamenti többséget biztosítva nem látja és ezért a kabinetalakítás misszióját ő felsége kezébe visszaadja.

A király a jelentést kegyesen tudomásul vette.

A kihallgatás után Tisza István a bankassei magyar palotába hajtatott, ahol báró Fejérváry Gézával tanácskozott.

Tisza István Budapesten.

Tisza István gróf Bécsből való visszaérkezése után a szabadelvű pártkörbe ment, ahol a képviselők rögtön körülveték, hogy valami újságot halljanak tőle. Tisza kijelentette, hogy visszaadta a megbízást ő felségének, arra kérte továbbá a képviselőket, hogy igyekezzenek a szabadelvű pártot egységessé tenni, mert csak így remélhetik, hogy a helyzetet uralkodni tudnak.

Kijelentette Tisza, hogy most már maga is belátja, hogy az ő programja szerint lehetetlen lett volna a kibontakozás, épen ezért programjától nemcsak eláll, de kijelenti, hogy a maga részéről készségesen fogja támogatni azt a másik minisztériumot, mely a helyzetet tisztázni fogja. Erre kérte a barátait is.

A Lloyd-klubban az esti órákban el volt terjedve az a hír, hogy a király Wekerle Sándort és Szapáry Gyula gróftól felhívta Bécsbe. Hogy ez igaz-e, — nem lehet tudni. Nincs kizárva, hogy az uralkodó mindkettőjüket tanácskozássra magához hívta, de erről pozitív értesülés nincs.

Annyi bizonyos, hogy úgy Wekerle, mint Szapáry csak a katonai javaslatok elejtésével vállalkoznak a helyzet szanálására.

Bánffy és a helyzet.

Tisza István gróf kudarcra teljesen igazolta Bánffy Dezső báró álláspontját. Bánffy nézete az volt és az is maradt, hogy a jelenlegi kormányval és képviselőházzal a megzavart egyensúlyt helyreállítani nem lehet.

Ma is azt tartja, hogy az ellentéteket felidéző törvényjavaslat visszavonásával lehetővé kell tenni, hogy a költségvetés és az ország gazdasági érdekeit illetőleg oly fontos és sürgős törvényjavaslatok tárgyalassanak, s ezek után a képviselőházat fel kell ossz-

latni és új választásokat elrendelni. Az új választások rendjén új, egészséges pártalakulást remél.

Ugy, ahogy a helyzet ma áll, az ellentétekkel szemben megtorló és megtörő eszközök alkalmazása nem indokolt, nem jogosult és célra sem vezet.

Nem jó szolgálatot tesznek azok a hazának és a koronának, kik az erős küzdelem késhegyig menő harcát akarják. Négy és fél év óta sokat változtak a viszonyok. A kiegyezések és megalkuvások rendszere polgárjogot nyert. Ezzel ma ridegen szakítani nem lehet.

Nem szerettem volna — ugymond Bánffy — ha akadna államférfi, ki a koronánál Tisza érdekében emelne szót. Ma nyugodtabb, szürke színezetű államférfi meghívása biztosítaná a békét. Tisza István gróf neve maga egy program és az élet-halál harcot és ezért a kibontakozás lehetetlenségét jelenti. Tisza tehetsége és nagy tudása dacára nem az, aki ellentéteket kiegyenlíteni tudna, hanem ellentéteket felidézni. Rideg állásfoglalása a katonai javaslatok mellett, szemben a nemzeti aspirációkkal, nem elégíti ki senkit.

Ez volt Bánffy Dezső báró álláspontja, s ezt hangoztatja ma is.

Wekerle miniszteriuma.

Minden politikai körben arról vannak meggyőződve, hogy Wekerlét, ha tényleg ő nyerne megbízatást a kormány megalakítására, a szabadelvűpártnak minden árnyalata támogatni fogná. Ez annál bizonyosabb, mert Wekerle a kabinet összeállításánál minden árnyalatot figyelembe venne, úgy hogy volna a kabinetben egy volt nemzeti párti, egy agrárius és egy kaszinópárti.

Tegnap délután, miután Tisza István gróf jelentést tett Fejérvárynak kísérletezései hiábavalóságáról, a honvédelmi miniszter felkereste Wekerlét Damjanich-utcai lakásán és ott körülbelül egy óra hosszúra értekezett vele, majd elment Tisza István grófhhoz, este pedig tudvalevőleg Bécsbe utazott.

Wekerle Sándornál azután esti kilenc órakor volt értekezlet, melyen körülbelül huszan vettek részt. Ezen az értekezleten Wekerle meggyőződést szerzett arról, hogy ő a szabadelvűpártnak a támogatására feltétlenül számíthat, sőt sikerült is összeállítani azoknak a névsorát, a kik kabinetjében helyet foglalnának.

Ez a névsor a következő:

Miniszterelnök és pénzügy: Wekerle Sándor.

Belügy: Apponyi Albert gróf.

Kereskedelem: Hieronymi Károly.

Földmivelés: Esterházy Mihály gróf.

Kultusz: Berzeviczy Albert.

Igazságügy: Székely Ferenc.

Honvédelem: Fejérváry Géza báró.

A latere: Andrássy Gyula gróf.

Horvát miniszter: ?

Magyszóval, a horvát minisztert kivéve meg volna az egész kabinet, úgy hogyha Wekerlét Bécsbe meghívják és megbiza-

tást adnának neki, ő már kész lajstromot terjeszthetne az uralkodó elé.

Tisza István sikertelen kísérlete meglepetésszerűen nem fog hatni Bécsben, mert politikai körökben úgy tudják, hogy Fejérváry már előzetesen figyelmeztette a királyt, hogy Tiszának nagy nehézségei lesznek és hogy még az esetre is, ha a kabinetet megtudná alakítani, akkor is kérdés: képes lenne-e megnyerni magának a szabadelvűpártot a maga egészében.

Fejérvárynak e figyelmeztetésére vezetendő vissza, hogy Wekerlét már a minap Bécsbe hívták, ahol minden eshetőségről tárgyaltak vele.

A Wekerle-kabinetnek még egy más listája is volt forgalomban. Bajos biztosra mondani egy egész listát, mely némileg ellentétben áll a fentivel. A névsora ez:

Elnök: Wekerle Sándor. Belügy: Apponyi Albert gróf. Pénzügy: Wekerle Sándor. Igazságügy: Hódossy Imre. Kereskedelem: Hieronymi Károly. Földmivelés: Széchenyi Imre gróf. Közoktatás: Berzeviczy Albert. Honvédelem: Andrássy Gyula gróf. A latere: Batthyány Lajos gróf. Horvát: Cseh Ervin.

Ennek a névsornak legfeltűnőbb része egy hiányzó név. Nincs benne Fejérváry Géza báró neve. Ez szinte csodaszamba megy, mert eddigelé magyar kormányt Fejérváry nélkül képzelni sem lehetett.

A második Széll-kabinet.

Ma újabb kombináció is merült fel. Azt írják, hogy esetleg Széll Kálmán bizatnék meg újból és kapna felhatalmazást, hogy lojális alapon egyezzen meg az ellentétekkel. Ez végre nem is lehetetlen, de egyelőre nem valószínű; mert most úgy áll a dolog, hogy ezt sem a király, sem Széll nem akarja.

Egy érdekes adoma kering Bécsben Széll lemondásáról, melyet érdemes feljegyezni és amely eléggé megvilágítja Széll helyzetét a koronával szemben. Mikor a póttartalékos-javaslatot vissza kellett vonni, Széll a király elé járult, kérte a javaslat visszavonását és engedményképen kérte, hogy az új javaslatokat terjeszthesse be. A király ekkor azt a kérdést vetette fel, vajjon nem lesznek-e ezekkel a javaslatokkal szemben is nehézségek? Erre Széll állítólag az felelte volna:

— Es wird so leicht gehen, wie man ein Butterbrot verspeist!

Ez megnyugtatta a királyt és azzal a megjegyzéssel, hogy most már további engedményeket ne kérjenek tőle, jóváhagyta a póttartalékos javaslat visszavonását. De azért mégis úgy lett, mint a király sejtette! az új javaslatokkal szemben is voltak nehézségek. Széll váltig ragaszkodott a javaslatokhoz, melyeket ő már engedmény gyanánt kért és hozott és nem mert újabb engedményekkel előhozakodni. Valahányszor azóta a király elé jött, ő felsége mindig azzal a tréfás kérdéssel fogadta:

— Was macht unser Butterbrot, lieber Széll?

Ez Széllt annyira idegessé tette, hogy inkább lemondott és a király első szóra el is fogadta a lemondást; nem is biztatta, hogy maradjon. A „Butterbrot“ bukatta meg Széllt és áll újabb megbízatása útjában.

De másrészt Széll maga sem akar újból miniszterelnök lenni. Itt a Széllhez legközelebb

álló Budapesti Napló közleményét adjuk, mely így szól:

„Egy esti lap szerint Wekerle Sándor ma egy politikus előtt úgy nyilatkozott, hogy ő a kibontakozásra legalkalmasabb államférfiút Széll Kálmánban látja. Mi ebben erősen kételkedünk. Széll Kálmán újabb kabinetalakításra semmi szín alatt sem vállalkoznék. Amit tett, jól megfontolva tette s elhatározása megmásíthatatlan. Ha a passzív rezisztencia politikáját a szabadelpvűpárt egy része, Apponyi és Tisza, elejtette s ha annak sikere iránt a korona hite is megingott, akkor ő kötelességének tartotta félreállni, hogy más kísérletnek is utat nyisson. De Széll Kálmán ma is úgy van meggyőződve, hogy politikai jellemében támadja, aki neki azt inszuiálná, hogy a kabinetalakításra való megbízást elfogadná. Konstatáljuk ugyan, hogy a második Széll-kabinet eszméje megis erősen tartotta magát ma este magában a szabadelpvűpártkörben is, de ezzel szemben nyomatékosan ismételjük, hogy minden ilyen kombináció hiábavaló Széll Kálmánnak végleges és ellentmondást nem tűrő elhatározásával.”

Jelentős költözködés.

Igen kevesen vannak, a kik azt hiszik, hogy Széll Kálmán visszajő, mert ezek úgy tartják, hogy Széll Kálmán az egyetlen, a ki a súlyos válságból most megmentheti az országot. Csakhogy ezeket is kiábrándította ma egy epizóduszerű esemény.

Széll Kálmán ugyanis már ki is költözött ma délelőtt a miniszterelnöki palotából és a Budán levő Döbrentey-utca felé költözött. Soha még kormányelnök lemondása után oly gyorsan ki nem költözött, mint Széll.

A képviselőházban ma délelőtt valószínű bucsujárás volt Apponyi Albert grófhoz, a képviselőház elnökéhez. Előbb Sággy Gyula, Bornemissza János, Fattyánszky Elek, majd Justh Gyula ment be hozzá, a ki 12 óráig maradt benn Apponyinál, kevéssel előbb Szentiványi Arpád is bement az elnöki szobába és együtt vitatták meg a politikai eshetőségeket. Egyelőre értesülésünk szerint várakozó álláspontra helyezkednek.

Apponyi Albert gróf kijelentette ma fővárosi tudósítónk előtt, hogy elnöki állásáról a kormány megalakulásáig, illetve programjának bemutatásáig semmiesetre sem mond le. Hegy elnöki állását azután is megtartja-e, az a kormány programjától függ.

Az ó-szabadelvűek tömörülése.

Az ó-szabadelvűek, élükön Feilitzsch Artur báróval elhatározták, hogy a várható eseményekkel szemben a maguk körében ők is tömörülni fognak az Andrassy-csoport és a volt nemzeti párt mintájára.

Az ó-szabadelvűek tömörülése nevezetes mozzanata a válságnak. Az eddigi események hatása alatt, s különösen mert minden szabadelvű megnyilatkozást lehetlenné akarnak tenni, az elvű szabadelvűek jónak látták, hogy életjelt adjanak magukról. A tömörülők számukat illetőleg rendelkeznek annyi erővel, hogy akaratukat érvényesíthessék.

Tegnap este elhatározták, hogy ma értekezletet tartanak, melyen tanácskoznak maguktartása felől, s megállapítják, minő intézkedésekre van szükség.

Ma délelőtt tizenegy órakor tartották

meg az értekezletet Werner Gyula országgyűlési képviselő Eötvös-utca 22. szám alatti lakásán. A párt régi tagjai közül, bár csak előleges értekezlet volt, 73 képviselő jelent meg, kik 173 képviselő aláírását mutatták be, kik mint ó-szabadelvűek egymással szolidaritást vállalnak.

Itt megbeszéltek a politikai helyzetet. Némely vereség, mely őket érte, a szervezetség hiányának tulajdonítható. Elhatározták, hogy személyes politikát nem csinálnak, de elvekhez, még pedig a hanyatló liberális irányhoz csatlakoznak. Minden a szabadelvűség jegyében született kabinetet támogatnak, de egy, esetleges reakciós kabinet alakítását minden erejükkel meg fogják akadályozni és kívánják, hogy elvi irányuk az új kabinetben érvényre jusson és kidomborodjék.

Az értekezleten a mágnások közül csak Teleky Sándor gróf és Bethlen Balázs gr. voltak jelen.

A résztvevők arra kötelezték magukat, hogy beszélnek az értekezleten jelen nem levő barátaikkal és holnap újabb értekezletet tartanak. A mai értekezletnek Vörös László volt az elnöke.

Végül öt tagból álló végrehajtó bizottságot küldtek ki, melynek tagjai: Feilitzsch Artur báró, Kubinyi Géza, Mikszáth Kálmán, Münnich Aurél és Rohonyi Gyula.

Az ó-szabadelvűek tanácskozásán holnap — mint értesülünk — Hieronymi Károly fog elnökölni. Az értekezleten résztvevők névsora körülbelül ez: Avramesszku Pachomiusz, Babó Lajos, Ballagi Géza, Bartal Aurél, Bauer Antal és Mihály, Bedi Albert, Belitska Béni, Berzeviczy Albert, Bethlen Balázs gróf, Bodoky Zoltán, Boncza Miklós, Bornemissza Lajos, Botka Béni, Dániel Gábor, Dániel Ernő báró, Danczy Aladár, Dobleczy Sándor, Domahidy Elemér, Dokus Ernő, Drakulits Pál, Erdély Sándor, Fabinyi Teofil, Falk Miksa, Fejér Antal, Fejérváry Géza báró, Fernbach Péter, Fischer Sándor, Gajári Géza, Grenzenstein Béla, Gromon Dezső, Hajós Zsigmond, Haydn Imre, Hegedüs Sándor, Hegedüs Lőránt, Heltai Ferenc, Hertelendy László, Hieronymi Károly, Jakabfy Imre, Jekey Zsigmond, Kabós Ferenc, Kiss Ernő, Kracsmarik János, Kristóffy József, Kubinyi Géza, Lator Sándor, Láng Lajos, László Mihály, Lónyay Géza, Lukács László, Mandel Pál, Maróthy László, Mayer Károly, Miklós Odön, Mikszáth Kálmán, Mohay Sándor, Molecz Dani, Morzsányi Károly, Münnich Aurél, Nagy Sándor, Neményi Ambrus, Neumann Armin, Nopcsa Elek báró, Nyegre László, Papp Géza, Piósz Sándor, Nemes Zsiga, Pekár Gyula, Perczel Dezső, Podmaniczky Frigyes báró, Rabár Endre, Radvánszky György, Révai Mór, Rohonyi Gyula, Rosenberg Gyula, Szaczelláry György, Salacz Gyula, Sándor József, Sándor Pál, Schmidt József, Serbán Miklós, Soltész Nagy Kálmán, Solymosy Lajos báró, Solymosy Odön, Sréter Alfréd, Szerb György, Szombathy György, Szóts Oál, Sulyovszky Dezső, Tallián Béla, Telegdy József, Teleky Sándor gróf, Tisza István, Vörös László, Vuja Péter, Weisz Berthold, Werner Gyula, Wolfner Tivadar.

A többiek közül azok, akik Pesttől távol vannak, képviseltetik magukat.

A horvát bán Bécsben.

A félhivatalos M. T. I. éjjeli kiadásában közli, hogy Khuen-Héderváry gróf horvát bán távirati meghívásra Bécsbe utazott s a király holnap öt külön audiencián fogadja.

Azt hiszik, hogy ez a teljesen váratlan

meghívás a magyar politikai viszonyokkal van összefüggésben.

Ferenc Ferdinánd és Tisza.

Tisza István gróf megbízatásának előzményeiről többféle verzió kering. A legtöbb az, hogy Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter műve volt a megbízás.

Egy másik forrás szerint Tisza megbízatását főképp Beck báró vezérkari főnök vitte keresztül. A néppárt mindent megmozgatott ellene, de sikertelenül. Maga Ferenc Ferdinánd trónörökös követelte a legerősebben Tisza miniszterelnökségét és ezeket mondotta volna a királynak:

— A trón nem egyedül felségedé, hanem a dinasztiaé is. A jövőért a felelősség főleg az én vállamon nyugszik és én kívánom, hogy minden megtörténjék a monarchia biztonsága érdekében.

Mikor azután a király a magyar politikusokat magához kérte, Apponyihoz egyenesen azt a kérést intézte, hogy pártolja Tisza Istvánt. A Ház elnöke erre kijelentette, hogy ez lehetetlen. A király ezután arra kérte Apponyit, hogy akkor legalább ne legyen ellene. Apponyi meghajotta magát s a kihallgatás után azonnal Eberhardra utazott. Hiába sürgönyöztek politikai barátai oda, ő nem jött a fővárosba, csak most, mikor Tisza István táviratozott érte.

Egy kis pikantéria.

Szabadelvű körökben politikai pikantéria-képen beszélnek Apponyi Albert gróf magatartásáról, amely a kormányválság óta tisztára kameleonszerű volt. Az történt ugyanis, hogy Apponyi a Tisza kabinetalakítási munkálatai közben levélileg bejelentette Tallián Bélának az elnökségről való lemondását, ma pedig, a helyzet változtával, visszaszította ezt s azt híreszteli, hogy le sem mondott.

Apponyi e nyilatkozatára válaszul a „Magyar Szó“-nak holnap reggel Aradra érkező száma szószerint közli Apponyi azon levelét, melyben Talliánnak bejelenti lemondását. Ez a levél így hangzik:

Nagyméltóságú Alelnök Ur!

A beállott politikai viszonyok arra kényszerítenek, hogy lemondjak elnöki méltóságomról.

Amidőn ezt Nagyméltóságod szives tudomására hozom, arra kérem, sziveskedjék ezen elhatározásomat a képviselőházzal közölni.

Köszönetem kifejezése stb. Nagyméltóságodnak alázatos szolgálója

Gróf Apponyi Albert.

Hát ez tényleg politikai pikantéria, mégpedig a javából való. Apponyi látva a helyzet más alakulását, kijelenti, hogy az elnökségről még egyáltalában le sem mondott s ugyanekkor az egyik lapban megjelentik a saját lemondó levele.

Vélemények Tisza kísérletéről.

Politikai körökben úgy itélik, hogy Tisza István kísérletével sokat ártott magának. Nyíltan, vagy burkoltan több előkelő politikus kifejezést is adott ennek.

Apponyi Albert gróf azok között van, kik védelmére kelnek s így nyilatkozott:

— Tisza Istvánt kétségtelenül hazafias szándékból eredő motivomok vezérelték. Ő meg akarta menteni a parlamentárizmust és a többség uralmának alkotmányos elvét. Ezért késő volt magát föl is áldozni, tiszta hazafias indulatból.

Andrássy Gyula grófnak pedig Tisza István lehetetlen vállalkozásáról ez a véleménye:

— Mindenestre jóhiszeműen, tiszteletreméltó hazafias indulatból cselekedett. Azt hitte, hogy nagyot mivel, ha a parlamenti viszonyok rendezésére vállalkozik. Kifogásolni lehet a tervet, a melyből kiindult; de intencióinak tisztaságához nem fér szó.

Tisza István maga ekként nyilatkozott a küldetéséről:

Az ország igen súlyos, sőt veszedelmes helyzetben van. Ha a kibontakozás lehetőségéről meggyőződik az ember, gyávaság és hitványosság volna nem vállalkozni csak azért, mert veszélyes és bajjal jár az egyénre nézve; ellenben eszeveszetség volna vállalkozni, ha az ember a kibontakozás föltételeit nem találja meg a helyzetben s az emberekben.

Nagy Ferenc volt államtitkár azoknak a vezére, akik nyolcvannégyen a Tisza terveit megakadályozták) ezeket mondotta:

— Engem Tisza István gróf ellen semmiféle személyes érzés nem vezetett. Amikor én a Házba jöttem, azóta ismerem Tisza Istvánt, de azóta semmi olyat nem cselekedett, amivel okot szolgáltatott volna arra, hogy ne becsüljem. — Ellenkezőleg amennyit én ismerek politikai nyilvános működéséből, azon az alapon becsülendőnek tartom. Voltak köztünk, akik azt mondták, hogy Tisza ellen okvetlen felveszik a harcot, mert nem bízunk benne. Azt mondták, hogy bármit hozzon, bármit ígérjen, nem támogatják, mivel-hogy személyében nem látnak garanciát a vállalkozásra nézve.

En ezzel szemben határozottan állást foglaltam és kinyilatkoztattam, hogy a mi munkánk csak arra irányulhat, hogy Tisza István gróf programjában vizsgáljuk, hozott-e többet, mint amennyit eddig elérni kilátásunk volt, vagy nem. Ennek folytán meg is egyeztünk abban, hogy a személyi bizalom kérdéseit félretesszük és tárgyiakra támaszkodunk. De mikor azt láttuk, hogy az eddigi állapottal szemben semmi javításra nem lehet kilátásunk, akkor az én meggyőződésem szerint arra kellett törekednünk, hogy a kibontakozás útjait másképen keressük. Az én véleményem az, hogy nem erő politikájával, hanem békés uton kell keresni a megoldást. Oriási érdekek forognak most köztünk. Gazdasági kérdések, életkérdések. Költészet kell. Létesíteni kell a kiegyezést, a vitarifát és mindezt nem lehet halasztani, mert károsodunk, ha halasztjuk. Hát az a létszámemelés nem olyan fontos, hogy miatta minden más megakadon. Az én nézetem továbbá az, hogy a létszámemelésért viszonzásul kapunk kell nemzeti vívmányokat, engedményeket.

Aki tehát a békés kibontakozást, a fontos kérdések elintézését nem biztosíthatja, azt nem támogatjuk és pedig, ismétlem, személyi tekintet nélkül.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Frizzo átváltozó művész vendégjátéka.
Vasárnap: Délután: Frizzo átváltozó művész vendégjátéka. Este: Frizzo átváltozó művész vendégjátéka.
Hétfő: Bob herceg, operetta.
Kedd: Szökött katonák, népszínmű.
Szerda: Csókon szerzett vőlegény, életkép.
Csütörtök: Milliók a hó alatt, operetta.
Péntek: Milliók a hó alatt, operetta.
Szombat: Mikádó, operetta.
Vasárnap: Délután: Peleskei nótárius, bohózat. Este: Mikádó, operetta.

* Kapunyitás. A színháztagoknak minden tagja megérkezvén, már megkezdődtek a próbák, úgy a nyári színházban, mint a téliben. Zilahy igazgató a legnagyobb munkát végezi most, csak hogy a nyári műsört minél érdekesebben állítsa össze. Párhuzamosan folynak a próbák a Mikádó operett reprizból, melyet a társulat fényes, teljesen új kiállításban mutat be és Milliók a hó alatt című énekes színmű-

ből, a melyben a társulat csaknem minden tagja résztvesz.

* Az első előadás. A téli idény legnagyobb sikert aratott operettje, a Bob herceg lesz az idei nyári idény első előadása, a címszerepben Róssa Lillivel, ki most Budapesten a népszínházban is fényes sikert aratott e kiváló alakításával. Az előadást megelőzőleg a színházi zenekar egy Unnapi nyitányt ad elő, melyet Orbán Arpád, a színház jeles képzettségű karnagya szerzett. A nyári idényben az előadások nyolc órákor kezdődnek.

* Frizzo és a Kossuth-szobor. Frizzo a híres színpadi átváltozó művész, ki jelenleg városunkban tartja előadásait, és ki első előadásával a legnagyobb elismerést vívta ki magának. Vasárnap délután félhét órákkal tart előadást a Kossuth szobor javára.

Forradalom a Balkánon.

(A királygyilkosság hatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 19.

A szerb katonai összeesküvésnek és királygyilkosságnak erős hatása észlelhető a Balkánon.

Károly román királyt egyenesen az Obrenovics dinasztia sorsával fenyegették meg a román ó-konzervatív ellenzék lapjai. E támadásokra, mint Bukarest-ből jelentik, megszólalt a félhivatalos „Volnta Nationale”. Megbotránkozással utasítja vissza az ó-konzervatívok antidinasztikus mozgalmát és konstatálja, hogy az ó-konzervatív lapok a leggaládabb módon izgatnak Károly király személye ellen. Majd felhívja az ó-konzervatív sajtót, hogy jó lesz felhagyni antidinasztikus támadásaival.

A „L'Independance” című másik félhivatalos lap már sokkal vehemensebben támad. Mindenekelőtt mély sajnálkozással vett tudomást az ó-konzervatívok antidinasztikus mozgalmáról, majd sajnálkozással említi fel, hogy Romániában eltörölték a halálbüntetést, mert az ó-konzervatív ellenzék urak megérdemelnék — ugymond — hogy őket rövid uton kivégezzék.

Az általános balkáni forradalmi mozgolódásból jelentékeny részt kér Bulgária is. A berlini „Nationalzeitung” mai számában egy meghiusult merénylet történetét mondja el a lap szófiai tudósítója. A merényletet Ferdinánd fejedelem ellen még 1902-ben a Sipka-szorosban lefolyt ünnep alkalmával akarták elkövetni.

Az összeesküvést ugyanaz a Ludskanov szötte, aki 1889-ben a Sztabulov és a fejedelem ellen való merényletet kieszelte. Az összeesküvőknek az volt a tervük, hogy a fejedelem meggyilkolása után fiát, Boris herceget fogják Nikolajevics Nikolaj orosz nagyherceg gyámsága alatt fejedelemmé kikiáltani. Egy névtelen levél azonban még idejében figyelmeztette Ferdinánd fejedelemet a merényletre, aki a nagyherceg tanácsára saját sátora, valamint a nagyherceg sátora körül a katonai őrzetet megkettőztette. A meghiusult merénylet miatt a nagyherceg, valamint az orosz tisztiek, Ignatiev a hat napra tervezett ünnepet megszakították és a tábornok kivételével, Bulgáriát a legnagyobb sletséggel elhagyták.

A fejedelem azóta is folyton kap leveleket, amelyek halállal fenyegetik arra az esetre, ha Oroszországtól elpártol. Tíz nappal ezelőtt pedig olyan leveleket kapott, amelyek a királyi palota levegőbe repülésével fenyegeti meg a fejedelemet, ha azonnal nem rázza le nyakáról az orosz barátokat. A félénk lelkületű fejedelem ily körülmények közt azt sem tudja, mitevő legyen. A helyzet komoly.

Zankov, az orosz-barátok vezetőembere állandóan Pétervárott van s ugyanott tartózkodik Ludskanov is.

Az elveszett szív.

— Házasságközvetítő zsuzsu. —

Arad, június 19.

Poétikus szerelmi történetekről beszélnek most a fővárosi rendőrségi körökben. Egy urileány, akire szép vagyon fog szállani, a Duna-ünnepély utáni napon könyes szemmel állított be öccsöcsé társaságában egy kerületi kapitányságra.

A nagy kétségbeeséstől szinte csukló hangon adta elő nagy panaszát:

— A Duna-ünnepélyen voltunk, anyácskával. A tolongás nagy volt, látni nem láthattunk semmit, de elveszett az én féltve őrzött kincsem — egy aranyos kis zsuzsu.

A sirása közben is megenni való bájos panaszos körül természetesen az egész kapitányság rendőrtisztviselői ott állottak, nem annyira résztvevően, mint inkább gyönyörködve. Aki leírta, hogy mi minden is volt abban a kis szivalaku aranyos zsuzsuban. Egy hollófekete hajfűt, meg egy szép katonatiszti arckép . . .

Természetes, hogy ezek hallatára az érdeklődés is megcsappant s a panaszfelvételt eszközölő tiszt is hidegen adta tudtára a szép kisasszonynak, hogy az elvesztett tárgy aligha kerül meg.

— Pedig én nagyon boldog volnék, ha megkerülne — mondta bánatosan a leány s ha nem kerül meg, sohasem lesz nyugalom — tette hozzá távozás közben.

E szavait meghallotta a kerülethez beosztott detektív, aki csinos megjelenésű fiatal ember s utána sietett a szép leánynak. S rövid bemutatkozás után megígérte, hogyha a föld alól is, de előkeríti azt a nagyon drága zsuzsút . . .

A legkedvesebb mosoly volt érte a köszönet, mire a részletek s az ellopás körülményei után tudakozódott a detektív.

Igy tudta meg azt is, hogy merre jártak a Duna-ünnepén. A két szemek által fellelkesített detektív ezek után nyakába vette a várost s végig kutatta az összes zálogházakat. Ez alatt természetesen gyakran fölkereste a bájos panaszost is, hogy állítólag tájékoztatást nyerjen s a dolog vége az lett, hogy a kis zsuzsu megkerült, de abban ezután egy csinos szőke detektív arcképe is elhelyezést talált — mint vőlegény, a leány tisztbátyja arcképe mellett.

Kifosztott templom.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 19.

A kötes egzisztenciák grasszállása gyakori most Pécsen. Tegnap az Agoston-téri templomot törték fel és fosztották ki rovott multu csavargók.

A betörést a hajnali órákban fedezte fel a templom sekrestyése, akinek a szokásos reggeli harangozást akarta végezni. A harangozó első utja a sekrestyébe vezetett és nagy meglepetésére feltört. A taláta ott azt a szekrényt, a melyben az egyházi szertartásokhoz szükséges szent-edényeket és mise ruhákat tartják.

A betörők magukkal cipelték az ott elhelyezett összes ezüst edényeket: négy mise-kehelyt az arany tányérokkal, egy áldozó kehelyt a hűzzátartozó arany tányérral. A sekrestye szekrényéből sok egyéb aprólékos hiányzott még ezeken kívül. A templom elhelyezett s perselyt szintén szétrombozták a betörők és azokban talált pénzt elvitték.

A sekrestyés azonnal jelentést tett a rendőrségnek, a hol a nyomozást menten megindították. Alig másfél óra múlva a jelentés után a betörőket egy szerencsés véletlen folytán sikerült kézre keríteni. A rendőrséget Kallenberg Adolf Zsolnay-gyári alkalmazott vezette a betörők nyomára. Kallenberg reggel 5 óra után a Zsolnay-gyár előtt elterülő dombon sétálva ész-

revatte, hogy az egyik gabonatáblában két alak meglapul. Miután a rablásról Kallenbergnek már tudomása volt, egészen a síhederek közelébe férközött, kik hason fekve pénzen osztokodtak. Kallenbergnél semmiféle védelmi eszköz nem volt, ezért csöndesen elhaladt mellettük, mintha mit sem vett volna észre. De a hogy az ugynevezett sintér-dombról lekerült, egy gyári festővel találkozott, kit nyomban rendőrért szalasztott, maga pedig a vámházi telefon-állomáshoz ment és értesítette a rendőrséget.

Mire a rendőri segítség megérkezett, a két suhanc elhagyta a gabona-földet és bujkálva az Uszög-felé vezető országútra akartak letérni. Egyszerre az országút felől több rendőrt vettek észre a csavargók, futásnak eredtek. Az egyik csakhamar kifáradt a gyors futásban, és tehetetlenül összerogyott a földön. A másik egyenesen beszaladt a rendőrök karjaiba, mert a sintér-dombról több oldalról körülzárták a rendőrök.

Az üldözött két suhanc tényleg az ágoston-téri templom betörője volt. Az egyik, *Abel Gyula* 24 éves, a másik *Mundák Gyula* 23 éves. Mindkettő több ízben volt már büntetve lopásért. Elfogatásukkor 16 korona készpénzt találtak náluk. Tettüket nem tagadták.

Vallomásuk szerint este 11 órakor követtek el a betörést. Az ellopott szent-edényeket a betörők összetörték és Uszög közelében elásták, ahol a rendőrség azokat hiánytalanul megtalálta. A betörők a templom ajtaját álkulcsokkal nyitották ki, a sekrestye szekrényének ajtaját pedig egy vésővel feszítették fel.

A betörőket kihallgatásuk után átkísérik a kir. ügyészség fogházába.

TANÜGY.

(—) Leányok latin vizsgája. A *Jancovics Ferenc* s *Hunyady József* dr. vezetése alatt gimnáziumra készülő leányok latin vizsgája e hó 21-én, *vasárnap délelőtt 10 órakor* lesz Erzsébet királyné körút 30. sz. helyiségben (földszint). A vizsgálatra a tanfolyam vezetői meghívják az érdekelt szülőket, az érdeklődőket a tanügybarátokat és szakférfiakat.

A szerb küldöttség és a Lunyevicza nővérek.

(Megérkezés Budapestre.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 19.

Budapestnek érdekes vendégei voltak ma. A keleti pályaudvarra megérkezett a szerb nemzetgyűlés küldöttsége, mely Péter királyhoz a királyválasztó gyűlés jegyzőkönyvét viszi. Délután egy órakor érkeztek meg, s egy órán át tartózkodtak Budapesten.

Fogadtatásukra megjelentek a budapesti szerb kolónia tagjai mintegy harmincan *Berlovics* főkonzullal élükön. A küldöttséget *Velimirovics* Péter, a szenátus elnöke vezette. Rövid üdözlés után az étterembe vonultak a küldöttség tagjai.

Erdekes véletlen, hogy a küldöttséggel együtt utazott a meggyilkolt *Draga királyné* három nővére és egyiknek a fia.

A három nő napok óta könyörgött a szerb belügyminiszternél, hogy engedje meg külföldre való utazásukat. Tegnap este kaptak utlevelet, s ma reggel vasútra ültek.

Kellemetlen meglepetés volt számukra, mikor látták, hogy együtt utaznak a küldöttséggel.

A három nővér egyike asszony: özv. *Petrovics* Krisztina, a másik kettő *Lunyevicza*

Vojka és *Georgina*. Velük utazott *Petrovicsné György* nevű fia is és egy nevelőnő. A társaság egy másod osztályú kocsi rekeszét foglalta le magának.

A hölgyek hevenyészett gyászt viseltek. Szigorú őrizet alatt voltak Belgrádban s nem ejthették módját annak, hogy gyászruhát csináltassanak. Valamennyin meglátszott a rázkódtatások nyoma, mely nagyon meghervasztotta szépségüket.

Ujságírók beszédbe ereszkedtek velük s elmondták többek között, hogy Belgrád közönsége milyen előzékenyen viselkedett velük szemben mikor elutaztak. Valamennyien Bécsbe mennek.

HIREK.

— Széll Kálmán halála. *Széll Kálmán* volt miniszterelnök igen hálás azok iránt, akikkel együtt dolgozott. Tegnap a miniszterelnökségi hivatalban léptették elő és tüntették ki azokat, akik különös szolgálatokat tettek a miniszterelnöknek. A hivatalos lap mai száma közli most azokat az előléptetéseket és kitüntetéseket, melyekben a belügyminiszteri és pénzügyminiszteri hivatalnokokat részesítte a régi kormány. Ezeket a kitüntetéseket a következőkben foglaljuk össze: A belügyminiszteri kitüntetések: A király *Sellei Sándor* dr. miniszteri tanácsosnak a Szt. István-rend kiskeresztjét, *Horváth Emil* és *Németh Károly* dr. osztálytanácsosoknak a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen, *Pásztélyi István* dr. miniszteri segédtitkárnak a min. titkári címet adományozta. A pénzügyminisztériumban: *Benedikty Béla* és *Posta Ferenc* osztálytanácsosoknak a III. osztályú vaskorona-rendet, *Schneider Szilárd* miniszteri titkárnak a magyar nemességet a „sovári“ előnévvel díjmentesen és végül *Neu Jakab* veszprémi törvényszéki kereskedelmi ülnöknek a kereskedelmi tanácsosi címet adományozta a király.

— Aradon nem lesz tűzérkaszánya. A *P. N.* írja: „Szabadkáról jelentik, hogy a város legközelebb egy ütég tűzértséget kap. A tűzértség odahelyezéséről ma értesítette a hadügyminisztérium a város törvényhatóságát. A hadügyminiszter leirata annál nagyobb meglepetést keltett, mert a tűzértséget nemrég Szegednek ígérték és Arad, Zombor és Nagyikinda versenyeztek érte.“ Ilyenformán Arad elesett a kilátásba helyezett tűzéraktanyától, hacsak arról nincs szó, hogy több hadtest területén fognak új tűzér-ezredeket szervezni. Szabadka tudvalevően a budapesti, Arad pedig a temesvári hadtesthez tartozik.

— Deák Ferenc születésének századik évfordulója alkalmából a fővárosban nagyszabású emlékünnepelet rendeznek. Tegnap ülésében a főváros tanácsa az ünnepély programját a következőleg állapította meg: 1908. október 17-én délelőtt 10 órakor istentisztelet a római katolikus plébániatemplomban; 11 órakor elvonulás Deák szobra előtt; ugyanakkor elszavalják az ódát, melyre pályázatot irtak ki; a szavazatot énekelődás követi. Délben a kerepesi temetőben Deák mauzóleumának megkoszorúzása. Az említett napon a főváros összes iskoláiban az előadás szünetel. Az ünnepélyre meghívják a kormányt, az országgyűlést és valamennyi törvényhatóságot.

— A város és a leánygimnázium. A város június havi közgyűlésének azon határozata ellen, melylyel a törvényhatóság az Aradon felállítandó leánygimnáziumtól úgy az anyagi, mint az erkölcsi támogatást megtagadta, *Műlek Lajos* dr. törvényhatósági bizottsági tag és társai a miniszterhez megfelelőbezték. A felebbe-

zés tegnap érkezett be a város polgármesteri hivatalába.

— Gyorok új plébánosa. *Raskó Sándor* szeged-belvárosi segédlelkész, akit a megyés püspök tudvalevőleg gyoroki plébánossá nevezett ki az ottani kegyuraság előterjesztése folytán, a folyó június hó végével, a tanév befejezte után, foglalja el plébániáját. Gyorokon már is készülődnek a rokonszenves, fiatal pap fogadtatására.

— Alhir a szultán lemondatásáról. A fővárosi lapok ma újabb szenzációval óhajtottak kedveskedni a közönségnek. Azt a hirt hozták, hogy *Abdul Hamid* szultánt a testőrség megfosztotta trónjától. Párja is akadt ennek a hírnök, amennyiben megirták, hogy a bolgár forradalmi bizottság a nagyvezér ellen támadt s megölette. Elkeseredésének az volt az oka, hogy *Nacsevics* konstantinápolyi küldetésével nincs megelégedve. A hírek már elterjedésükkor nagyon valószínűtlenné látszottak, s utólag ki is sült, hogy minden alap nélküli mesék.

— Huszonhárom pályázó egy mérnökségre. Hogy a diplomás pályázatoknál is erősen érvényesül a „sok eszkimó és kevés fóka“ elve, mutatja a pályázat eredménye, a melyet a *Termesvározt* megüresedett városi mérnöki állásra irtak ki. Az állásra, amely *Szilárd Emil*nek városi főmérnöké történt kinevezése folytán üresedett meg, huszonhárom pályázó jelentkezett.

— A csanádi püspökség. Egy szegedi lap írja: Abból az alkalomból, hogy *Schlauch Lőrinc* diboros nagyvárad örökét *Szmracsányi Pál* szepesi püspökkel töltötték be, már hetek óta élénk kombinációt közöl a sajtó arról, hogy ki lesz Szmracsányi utódja? A vélemények egyhangúlag abban állapodnak meg, hogy erre a méltóságra *Várady Árpád* c. püspök, kultuszminiszteri osztálytanácsos van kijelölve. Ez a kombináció azonban nélkülözi a komoly alapot. A szepesi püspökségre ugyanis nem történt még a kultuszminisztériumban megállapodás, de hogy nem Várady Árpáddal töltik be azt, immár bizonyos, Váradyra más feladat vár. Őt ugyanis rövidesen s valószínűleg a legközelebbi hónapok folyamán kinevezik csanádegyházmegyei püspökké *cum iure successionis*, ami azt jelenti, hogy *Dessewffy Sándor* püspök mellett fog működni öröklési joggal. *Németh József* fölszentelt püspök idős is, törődött is, azt mondják felőle, beteges is már, azonfelül bizonyos körök még ma is fájnak ettől a független érzelmű, erős egyéniségű főpaptól. A jelenlegi püspök *Dessewffy Sándor*, a legutóbbi időben szerzett betegsége folytán nincs ugyan gátolva abban, hogy egyházmegyéjének ügyeit vezesse, azonban éppen ez a betegség kényszeríti arra, hogy az esztendő legnagyobb részét üdülőhelyeken, fürdőekben töltsse. (Jelenleg is Reichenhallban tartózkodik.) Várady kinevezése következőleg arra való, hogy már jó eleve belejöjjön az egyházmegye ügyeibe.

— Az ügyvédi kamarából. Az aradi ügyvédi kamara választmánya közzé teszi, hogy dr. *Rozvány István* aradi ügyvéd székéjét Aradról *Maros-Illyére* tette át.

— Két Tisza István. Az egyik már körülbelül megbukott. Nem tudta megállani a helyét azon a kemény vizgán, a hol miniszterelnökké képesítik az embert. A másik meg drukkol, és azt mondják, nem is fog megbukni. Igaz, hogy neki könnyebb dolga van, mint a kabinetalakítás: ezt érettségi vizsgának nevezik. A kabinetalakítással kudarcot vallott gróf *Tisza István*nak hasonló nevű fiáról van szó: ifj. gróf *Tisza Pistáról*, aki a debreceni kollégiumban diák és éppen most teszi le az érettségit. A Tiszákat egyáltalán sok emlék szála fűzi Debrecenhez. A miniszterelnök-jelölt is ott kapott érettségi bizonyítványt. Most fia, az ifju *Tisza Pista* készül a maturára. Erős szál legény a fiatal gróf, a ki a kerületi tornaverseny alkalmával is feltűnt, mikor az

ev. ref. főgimnázium ifjúságának élén a lobogót vitte. A déleleg természetül zászlótartó különben kitűnő tanuló s így ki van zárva az az eset, hogy az érettségien megbukják. A miből az is következik, hogy a lapok róla nem írhatják meg, amit az apjáról: *gróf Tisza István megbukott!*

— **Ünnepelt járási tisztviselők.** A ternovai járás intelligenciája *Lengyel Sándor dr. főszolgabíró* és *Fülöp Lajos szolgabíró* tiszteletére állásuk elfoglalása alkalmából f. hó 16-án fényesen sikerült bankettet rendezett. A társas vacsorán 80 személy vett részt. Az ünnepély kiemelkedőbb részét *Lengyel Sándor dr. főszolgabíró* nagyszabású beszéde képezte és ezek között főleg az, melylyel *Popa Jusztin* ternovai lelkész román beszédjére reflektált. Nemzetiségi politikája általános tetszést aratott úgy a magyarság mint a jelen volt nemzetiségek körében is. Báró *Solymosy László* országgyűlési képviselő levelében, melyet *Dírlea László* silingyai körjegyző olvasott fel, sajnálatát fejezi ki a fellet, hogy az estélyen részt nem vehet, mert kötelességei Pesten tartják. Örömmel veszi tudomásul *Lengyel főszolgabíró* székfoglalóját. A toasztok sorát *Korek Kálmán* kujedi birtokos nyitotta meg, a birtokosság nevében beszélt és a főszolgabíró, valamint annak családja egészségére üritette poharát. Ezen kívül beszéltek még: *Lengyel Gábor* kurtakéri jegyző, *Fülöp Lajos* szolgabíró a társadalom és a jelenlevők egészségére; *Popa Jusztin* ternovai gör. kei. lelkész habár román nyelven, de igen dicséretre méltó hazafisággal beszélt; *Fekete József dr.* buttyini kör-orvos, *Török Endre* tauci, *Krajnik János* ternovai tanítók, *Pál Miklós* közigazdasági előadó aradi lakos és *Borsos Géza* borosjenői főszolgabíró a járás közönsége és az ünnepelt tisztviselők egészségére. Az ünnepélyen jelen voltak:

Borsos Béla dr. (Borosjenő), *Werner Miklós dr.* orvos (Pankota), *Uray Miklós dr.* járási orvos (Tauc), *Korek Gusztáv* kujedi birtokos, *Szente Mór* ternovai, *Szabó Jenő* silingyai uradalmi intéző, *Hady Gyula* ternovai állomásfőnök, *Papp Jusztin*, *Zsolgye János*, *Motorka Romulusz* és több román lelkészek. *Krajnik János*, *Ignauca Karácson*, *Ungurán Adrián* és *Benedikt Antal* tanítók, *Tripon Karácson*, *Tripon János*, *Fericsán János* agrári kisbirtokosok, *Winter János*, *Reich Adolf* ternovai, *Grósz Pál*, *Stengl Bernát* agrári, *Wolf Adolf* drauci, *Irsai Sándor*, *Aranyági Grósz Ignác* kurtakéri, *Kohn N.*, *Halász Antal* silingyai, *Rechniczter Izidor* kujedi kereskedők, *Borbély Viktor*, *Muzsaj Kálmán*, *Stengl Andor* és *Lengyel Géza* segédjegyzők és még számosan.

— **A zsidó hitközség alelnöke.** Az aradi hitközség kebelében folyó újabb választási mozgalmak alatt ma immár a harmadik alelnöklélelés történt. Ma délután ugyanis a választók egyrésze a Fehér Kereszt-ben tartott értekezletet s itt az alelnöki állásra *egyhangulag dr. Nemes Zsigmondot* jelölték, aki hír szerint ezt a tisztséget elfogadni hajlandó. — Az esti órákban értesülünk, hogy az értekezletből távirati uton tett kérdésközlésre *Nemes Zsiga dr.*, aki jelenleg a fővárosban időzik, az alábbi sürgönyben jelentette ki hajlandóságát az alelnöki állás elfogadására:

Köszönöm a belém helyezett bizalmat, a jelölést örömmel fogadom, és ígérem, hogy amennyiben a választók bizalma e diszes tisztségre méltónak fog tartani, tehetségemhez képest minden erővel azon leszek, hogy szeretet hitközségem javára működhessek.

A jelölő értekezlet erre táviratilag megkérte *Nemes Zsigmondot*, hogy amennyiben ideje engedi, a holnapi napon jöjjön le Aradra.

— **Izgalom egy ügyvédi vizsgán.** *Friedländer Lajos dr.*-nak az ügyvédi vizsgája kínos incidenssel folyt le. A vizsgáztató cenzorok közt volt a jelölő egykori irodafőnöke, *Bunczel Alfréd dr.*, akinek ügyvédi irodájában néhány hónapig ügyvédjelöltsködött *Friedländer* s amikor megvált az irodától, ez haraggal történt. *Bunczel* cenzornak-kötelessége lett volna a vizsgázó bizottságnak bejelenteni, hogy a jelölttel, akit vizsgáztat, minő összeköttetésben áll; mert tudvalevőleg a volt alkalmazott és volt főnök

közötti ilyen viszony kizárja azt, hogy *Bunczel* vizsgáztassa *Friedländer* jelöltet. A vizsga rosszul is sült el: *Friedländer* visszavetette *Bunczel*. Az elkeseredett jelölő ekkor bejelentette a bizottságnak a cenzor inkorekt eljárását s hangsúlyozta, hogy csak boszu áldozata ő; de már ekkor nem lehetett a dolgon segíteni, a vizsgát érvényesnek mondták ki. Előölti elkeseredésében *Friedländer* inzultálta *Bunczel* cenzort. Ennek az inzultusnak legközelebb lesz folytatása a bíróság előtt.

— **Elsikkasztott tízezer korona.** A magyar kir. szőlészeti központi kísérleti állomás egy diurnistája furfangosan kieszelt s okmányhamisítás segélyével végrehajtott tízezer koronás sikkasztást követett el. *Lembert Gergely* huszonhat éves diurnista, aki a magyar kir. szőlészeti hivatalban volt alkalmazva, e hó 6-án két 5—5 ezer koronás részletnyugtát hamisított, sajátkezüleg írva rá az intézet igazgatójának, *Istvánffy Gyula dr.*-nak a nevét. A hamis utalványokkal elment a Vámbházban lévő állampénztárba s fölvette a szőlészeti célokra tartott költségadó-mányozás címen kezelt hatvanezer koronából a tízezer koronát. Mikor a pénz nála volt, levelet intézett *Istvánffy* igazgatóhoz, tudatta vele, hogy egy párbajügyből kifolyólag 8 napra be kellett mennie az államfogházba s erre az időre utólagosan kér szabadságot. Az igazgató így megnyugtatta, nem kereste *Lembert*-et, aki így elég időt nyert arra, hogy kiszökjék az országból. A dologra akkor jöttek rá, amikor az igazgató felakarta venni a tízezer koronát a költségadományozási alapból s ott csodálkoztak azon, hogy a már egyszer fölvert pénzt még egyszer akarják kifizettetni. A dolog ekkor nyilvánvaló lett és *Lembert*et előbb a lakásán keresték s mikor nem lelték, tettek ellene e hó 15-én följelentést a rendőrségen. A szőlészeti kísérleti állomáson a múlt évben már történt, egy nagyobb sikkasztás.

— **Hamis diplomák és rendjelek.** Jó fogást csinált a minap a *brüsszeli* rendőrség. Letartóztatott egy ügyes csalót, a kit már esztendőnk óta keresnek az amerikai hatóságok hamis doktori diplomák gyártása és eladása miatt, s a kit a német rendőrség is körözött okmányhamisítás és csalás miatt. Márciusban a brüsszeli hatóság a német kormánytól letartóztató megkeresést kapott egy *Collert Frigyes dr.* nevű ember ellen, aki állítólag Brüsszelbe menekült. A rendőrség azonban hiába kereste *Collert*-et, nem tudott nyomára akadni. Május 31-én azután Olmützből egy ember fölvilágosítást kért a brüsszeli rendőrségtől egy *Du Nord*-bulevárdon lakó *Collert dr.*-ról, a ki néhány száz frank értékű árut rendelt meg nála. Hosszas kutatás után a rendőrség kiderítette, hogy egy ilyen nevű ember a bulevárdon kis szobát bérelt, de ő maga nem lakott ott, hanem csak hosszabb időközben jelent meg, hogy leveleit elvigye. A detektívek állandóan figyelemmel kísérték a szobát. Néhány nappal ezelőtt *Collert* megjelent lakásán és elvitte leveleit. A detektívek követék; *Collert* nagy kerülővel egy a *Leopold* körületben lévő fogorvosi műterembe lépett. Kiderült, hogy a műterem tulajdonosa és *Collert* egy személy, a mire, mint *Brüsszeli* jelentik, letartóztatták. Lakásán spanyol, olasz és amerikai egyetemek hamisított diplomáit találták. Ezeket a diplomákat nagy pénzért árulta s ily módon szép jövedelemre tett szert. Külföldi rendjeleket is adott el s Európán kívül lévő államok konzuli címeinek közvetítésével is foglalkozott. Csalásával annyi pénzt szerzett, hogy már abba is akarta hagyni jól jövedelmező üzletét. A csaló 1864-ben Berlinben született. Felesége és leánya Anversben lakik, a hol előkelő lakást rendezett be részükre.

— **Gombamérgezés.** Világosi levelezőnk írja: *Huj György* világosi lakos, anyósa, neje és két éves kis fia e hó 17-én este gombát vacsoráztak, éjjel annyira rosszul érezték magukat, hogy orvosi segélyhez kellett folyamodniok. *Kocsis Géza dr.* közönségi orvos gombamér-

gezést konstataált, a szükséges orvosi szerek használata után a baj elhárított, ma már mindnyájan jól érzik magukat.

— **Szerencsétlenség az építkezésnél.** Mint egy trüszti sürgöny jelent, ma este 8 órakor leszakadt egy a harmadik emeletig felépített *Via Torrente*-ben lévő új épületnek gerendaállása a rajta fölhalmozott téglák súlya alatt és négy munkást a mélységbe rántott. A lezuhant munkások közül *kelet hollan vitték a kórházba*, egy munkás súlyosan, egy pedig könnyen sérült meg.

— **Somló Bódog egyetemi magántanár.** A kolozvári tudományegyetem szépen foglalt állást azon hajszában, melyet a nagyváradi jogakadémia a tudomány szabadsága ellen indított: e hónap 16-án *Somló Bódog* jogtanárt a politika magántanárává habilitálta.

— **Cigány rablók a ternovai járásban.** Folyó hó 17-én este 10 és 11 óra között öt kocsi kisenői cigány karaván vonult Ternova községen keresztül és a korai idő dacára a legnagyobb vakmerőséggel előbb *Lévay Ignác* üzletét törték fel, de a házbeliök a zajra felébredtek és ezt a betörők észrevették, hamarjában a pénzes fiókot felleszítették és mindenestől elvitték. A fiókban azonban csak 10 korona pénz volt. Ezután *Winter János* üzletét törték fel és egyenesen a szobákba hatoltak, ott mindent összevissza kutattak anélkül, hogy a közvetlen közelükben alvó *Winter* család egyike is felébredt volna. *Winter* épp ez este nagyobb pénzösszeg birtokában volt, de szerencsésére a pénzt nadrágja zsebében hagyta, a rablók persze itt nem kutattak és így 20 forint készpénz és egy zsebbóra eltulajdonítása után eltávoztak. — *Winter* és neje csak akkor ébredtek fel, midőn a csendőrök, kiket *Lévai*ék értesítettek, ébresztgették. Innen a cigányok *Pankotára* mentek és még azon éjjel ott is kiraboltak egy paraszt gazdát. *Kupa Mihály* csendőrvezetőnek sikerült a tetteseket másnap a pankotal határban elfogni.

— **Legyilkolt család.** Borzalmas eset történt tegnapelőtt éjjel *Tompa* községben, ahol egy egész család gyilkosságnak esett áldozatul. Az eset részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk: *Hunkár József* tompai lakos évekkor ezelőtt elhagyta a feleségét és elköltözött *Viskre*, ahol egy *Csabi Katalin* nevű fiatal özvegyasszonnyal lépett vadházasságra. Közel hat évig éltek együtt, mely idő alatt négy gyermekük született. Fél évvel ezelőtt *Hunkár* találkozott az első törvényes feleségével. Ez a találkozás olyan hatással volt *Hunkárra*, hogy hamarosan otthagyta *Csabi Katalint* és visszatért a törvényes feleségéhez. Az elhagyott asszony nem hagyta annyiba a dolgot, gyermekeivel együtt átköltözött *Tompára*. Ettől kezdve *Hunkár* állandó zaklatásnak volt kitéve, mert az elhagyott asszony uton-utfélen elébe állott s azt követelte, hogy vagy térjen vissza hozzá, vagy tartásdíjat fizessen. *Hunkár* egyikre sem volt hajlandó, de mert a folytonos zaklatást meguntta, véres tette határozta el magát. Tegnapelőtt éjjel betért az elhagyott asszony lakásába és *éles baltával agyonverte az ágyasát és három gyermekét*, a negyedik csak a véletlen folytán szabadult meg a haláltól. A rémes sikoltozásra összefutott szomszédok akkor értek a gyilkosság színhelyére, amikor a gyilkos menekülni akart. *Hunkár* látta, hogy el van árulva és nem menekülhet a házból, konyhakést kapott fel s azzal hasba szurta magát. Sebébe belehalt.

— **Megzavart pásztoróra.** Az angyalföldi buzaföldiek között andalgott *Varga Miklós* tagbaszakadt mészáros a kedvesével, *Kiss Mária* szakácsnővel, teljesen elmerülve a nagy szerelemben, nem vették észre, hogy két fiatal ember settenkedik körülöttük. A leghevesebb csókok és ölelések mámorát hirtelen egy durva kiáltás oszlatta szét:

— Azt a mindeneteket! Ide a pénzt, különben!... s a holdfénynél megcsillantak a kések pengéi.

A kényelmetlen helyzetben lévő szerelmesei közül a férfi jónak látta megfutamodni, sorsára hagyva kedvesét, aki összes pénze átadása árán menekült meg. A mészáros segélykiáltásaira többen üzöbe vették a vakmerő rablókat és pedig eredménytel, mert egy félóra üldözés után elfogták mind a kettőt. A rendőrségen a két csavargó, névleg Tichy Károly és Ferenc, nagyon cinikusan viselkedtek. S a legnagyobb bonhomióval beszéltek el a helyzetet, melyben a szerelmeseiket megtámadták.

— **A cipészek és a tánc.** Madridban ugylát-szik roppant lassan szakad a cipő, mert az ottani lábművészek egy egyesületet alakítottak, melynek közvetlen célja a tánc szeretetét felkelteni a város arany ifjúságában, közvetve pedig a cipőipar pangását van hivatva megszüntetni. A táncterembe mindenki csekély ötven centimes lefizetése mellett juthat be. Ennek ellenében azonban nemcsak táncolási szomjukat elégíthetik ki, hanem kapnak utalványt is egy huszadpár cipőről. Vagyis, ha huszszor látogatnak el a bálterembe, teljes pár cipőre tarthatnak igényt. Az egyesületi bálterem homlokzatán — amint értesülünk — ez a jelige ékeskedik:

Táncoljatok, vigadjatok . . .
Mert elszállnak a vig napok.
Táncoljatok: itt az idő . . .
— Így szakad el sok pár cipő . . .

Az életrevaló madridi suszterek már is hasznát látják ravasz fogásuknak és alighanem hamarosan elérkezik az az idő, mikor világszerte, kizárólagosan a cipészek rendezik majd a bálakat, az önzetlenség látszatával, a maguk hasznára.

— **Gyilkosság a mulatóhelyen.** Megrendítő eset történt Kubinban egy mulatóhelyen. A szomorú eset részletei a következők: *Duklány György és Czigler Flóris* odaváló iparosok jóbarátok voltak. Kedden délután találkoztak az utcán, ahonnan elmentek egy pohár sörre a Hadzsi kertbe. Sörözés és beszélgetés közben Czigler valami tréfás kifejezést használt, amiért Duklány megharagudott. A többiek, amint észrevették, hogy Duklány haragszik, még jobban nevettek a dolgon, sőt biztatták Cziglert, hogy folytassa a tréfát. Emiatt csakhamar komoly szóváltás támadt, miközben Duklány arcultotta Cziglert, aki késsel akart rárohanni Duklányra, de társai lefogták, mire aztán Duklány is egy másik asztalhoz ült. Később, amikor Duklány távozni akart a kertből, Czigler felugrott, utána futott Duklányt, akit hátulról késsel megsebe itett. Duklány is kést rántott és markolatig döfte Czigler oldalába, aki a szurás után még néhány lépést tett s azután összeesett és meghalt. Duklány a gyilkosság után maga indult el a csendőrséghez, hogy az esetet bejelentse. Utközben azonban a nagy vérvesztéstől ő is összeesett s eszméletlen állapotban találták az utcán, ahonnan hazavitték és ápolás alá vették. Állapota azonban oly súlyos, hogy aligha marad életben.

— **Nagy tűz.** Petőházáról táviratozzák: Agyagoson tegnap délután tűz ütött ki, mely 35 házat a melléképületekkel együtt elhamvasztott. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. Tavaly szintén az egész falu leégett.

— **A fegyenc boszúja.** A szamos-ujvári fegyházból egy veszedelmes ember szökött meg. Szabadulása után első dolga az volt, hogy boszút álljon azokon, akik árulói voltak. *Krizda Györgynek* hívják a megszökött fegyencet, aki ezelőtt két évvel került be a fegyházba emberölésért. Még hat évet kellett volna a fegyházban töltenie. *Krizda* ugyanis csupán féltékenységből agyonvert egy *Pap Juon* nevű embert, akit aztán még meg is rabolt. A gyilkosságnak szemtanúi voltak *Koncsu Pál* és felesége csernai lakosok, akik aztán megvallották, hogy ki a gyilkos. Ezeknek a vallomása alapján ítéltek el *Krizdát*. A megszökött ember a fegyházból történt távozása után öt napig bujdosott, míg Csernára ért. Közben két helyen is követett el rablást, az egyik helyen ruhát és élelmet rabolt s ekkor ledobta a fegyenc ruhát, a másik helyen, illetve a bukányi határban betört egy csőszlakba ahonnan fegyvert rabolt. Ezzel a felszereléssel érkezett meg *Krizda* Csernára éjnek idején, ahol egyenesen *Pap Juon* házához

tartott. *Pap* éppen kint aludt az udvaron az eresz alatt. *Krizda* célba vette s egy lövéssel megölte. Ezután a szobába rontott a gyilkos, ahol *Pap Juon* feleségét lötte agyon. Éppen menekülni akart, amikor a lövés zajára felriadt szomszédok utját állották. *Krizda* látván a veszélyt s mivel a töltényei elfogytak, megfordította a fegyvert és a puskaaggyal olyat ütött az utjában álló *Makner Pálra*, hogy az rögtön összeesett s rövid kínlódás után meghalt. A gyilkost ekkor üldözőbe vették, aki az erdőbe menekült, ahol délután találta meg a csendőrség, amely aztán egy lövéssel ártalmatlanná tette a további menekülésre. *Krizdát*, a háromszoros gyilkost erősen megkötözve vitték be a törvényszékhez, ahol egyelőre ápolás alá vették.

— **Megbűntetett aradi dohánycsempészek.** Szegeden a pénzügyőrök egy Aradról érkezett szekeret vettek vizsgálat alá és abban 69 kilogram szüzdohányt találtak. A kocsis eleinte ötlöt-hatolt, tagadni próbált, de mikor látta, hogy úgy sem tisztázhatja magát, bevallotta, hogy *Pintér Ilka* felsővárosi asszonyhoz, egy sándor-utcai házba viszi a dohányt régi szokás szerint. A pénzügyőrség 750 korona bírságot rótt ki, melynek nagyobb részét *Pintér Ilka* fogja megfizetni, kisebb részét a kocsis. Mivel pénze egyiknek sincs, elárverezik mindenüket.

— **Sztrájkok.** Az ujbpesti jutagyr igazgatósága jónak látta, legalább szinleg megindítani az üzemet. Főlvett néhány munkásnőt azok közül, akiket az éhség a gyárba hajtott. Csak néhány osztályban kezdhették meg a munkát, s ez se sokat ért; a fonó-osztály most is szünetel. A munkába lépett nők egy része másnap ismét a sztrájkolók közé állott. A sztrájkolók, mihelyt a parlament meging összeül, fölkernek egy képviselőt arra, hogy ügyükben interpelláljon és a kereskedelmi miniszterhez is deputációt fognak küldeni. A kovácsok már négy hete küzdenek rendkívül kitartón. Hétfőn újra volt békéltető tárgyalás, de nem vezetett semmi eredményre. — Az ujbpesti *Wolfner-féle* bőrgyárban a hadfelszerelési szij- és gépszijgyártó munkások bérharca változatlanul tart. Néhány vidéki munkást fölcsábítottak azzal, hogy a gyárban nincs sztrájk és kényszerítették őket, hogy bent aludjanak a gyárban, még két korona ebédpénzt is adtak nekik, csak hogy ki ne menjenek a gyárból. A harcoló munkások feleségeit elbocsátották.

— **Borzalmas gyermekgyilkosság.** Igar község lakosait borzalmas gyilkossági eset tartja izgalomban pár nap óta. *Keszi Julis* két évvel ezelőtt felkerült Budapestre mint cselédeány. Itt csakhamar akadt udvarlója a csinos leánynak, aki egy ideig ellentállt a csábításnak, de *Zokor István* cipészlegény addig sugdosott a fülébe szerelmi vallomásokot és tett neki házassági ígéreteket, amíg *Keszi Julis* is meglágyult. A viszonynak megett a következménye amiért *Keszi Julis* otthagya a szolgálatát és hazament szüleihez, ahol ezelőtt 8 hónappal gyermeke született. *Keszi Julis* azóta hiába várta *Zokort*, aki az elválásuk idején azt ígérte a leánynak, hogy utána megy és feleségül veszi. A szegényben kergetett leányt annyira bántotta a legény hűtlensége, hogy emiatt buskomorságba esett. Tegnapelőtt a leány szülei eltávoztak hazulról s *Keszi Julis* maga maradt a háznál nyolc hónapos gyermekével. Eközben a szegény leányon kitört az örültség. Kis gyermekét kivette a pólyából, fölfektette az asztalra és ott egy nagy éles konyhakéssel darabokra vagdalta. Amikor készen volt a véres munkával, elment a község házára, ahol nevetve beszélte el, hogy ő már elkészítette a paprikásnak valót s hívta, a bírót és jegyzőt, hogy nézzék meg. Az előjáróság rosszat sejtve a leány magaviseletéből, a lakására küldött ki embereket, akik megtalálták a kis gyermek feldarabolt holttestét. A szerencsétlen leányt a gyógyintézetbe fogják szállítani.

— **Liba a gólyafészkekben.** Valóssággal *Rudyard Kipling*, az állatmesék nagymesterének tollára való eseményről ad hirt szatmári levelezőnk. A szatmármegyei *Nyirmada* községben történt az eset. A tavasszal *Tóth István* nyirmadai gazda házában gólyapár rakott fészket. A piroscsőrű anyamadár most a párzás idején a tojásokon ült s alig hagyta el a fészket. Mintegy két hét előtt *Tóth István* egy ludtojást helyezett el a fészkekbe s nagy kíváncsisággal várta a történéndőket. A nőtény gólya a napokban ki is költötte a kis libát, amely azonban sehogyszem tetszett a gólyapárnak. A ház népe kora reggeltől késő estig megfigyelte a fészket, hogy vajon mi történik. Kedden délután *Tóth István* portájára mintegy száz gólya szállott le, amelyek körülállották a fészket. Eszre lehetett venni rajtuk, hogy nagy fontosságú ügyben gyülekeztek össze, talán három határtól is. A gólyacsoport egy percre fölszállt, majd ismét leereszkedett a fészkek köré. Ekkor aztán hegyes csőreikkel nekiestek a kis libának és darabokra tépték. Aztán, mint akik jól végezték a munkájukat, ismét elrepültek. A legérdekesebb az a dologban, hogy a nőtény gólya estére csak vártavarta a párját, de az nem jött többé vissza s ez olyan erkölcsfélélet jelent, mely a gólyák házasságát jellemzi. A gólyamama busan, egy lábón néz a messzeségbe és gondolkozik afölött, vajon ki sodorhatta így boldogtalanságba . . . ?

— **Katonai forradalmak.** A történelemben számos példája van a szerb katonai forradalomnak. Természetesen ezek nagyjából az ókorra vezethetők vissza. Az ókorban Perzsia és a cézárook Rómája volt az, amelyekben a katonai forradalmak az uralkodók meggyilkolására vezettek. A római császárokat testőreik buktatták meg és emelték trónra; ők gyilkolták meg *Caligula*, *Commodus* és *Pertinax* császárokat. *Krisztus* előtt 192-ben 25.000 sestertiiért adták el a trónt *Didus Julianus* szenátornak. Azután sűrűn következtek pretoriánusok császárgyilkolásai. 193-tól 284-ig tizenöt római császár esett el a pretoriánusok kardcsapásai alatt. A keleti császárságban is virágzott a császárgyilkosság és utódaik, a szultánok is erőszakos halálukkal enyhítették a zsarnokságot. Még nincs huszonhat éve, hogy az utolsó szultánt meggyilkolták. Oroszországban kétszer helyezett uj cárt a trónra a katonai forradalom. *Péter* és *Pávt* orosz katonatisztek gyilkolták meg és ezeknek a forradalma helyezte trónra *Katalint* és *I. Sándort*. Svédországban *III. Gusztávot*, kit a nemesség és a hadsereg gyűlölt, terítette le egy katonatiszt golyója és 1808-ben a *Wasa*-házból származott legutolsó svéd király is a testőrség detronizálta. Délamerikában egymást érik a katonai forradalmak, melyeknek megannyi államfő esik áldozatul.

— **A szerbiai küldöttség Szabadkán.** Az *I. Péter* király elé Genfben utazó szerb küldöttség a ma déli gyorsvonattal utazott Szabadkán keresztül. A pályaudvaron, ahol néhány percig állt a vonat, egy *Weinberger Lajos* nevű ember elkiáltotta magát:

— *Ezek között bizonyára gyilkosok is vannak!*

A pályaudvaron jelenvolt szabadkai szerbek elvezették *Weinbergert* s demonstrációjért inzultálták.

— **Mivel vasárnap 10 órakor zárják az összes üzleteket,** figyelmeztetjük a tisztelt közönséget, hogy bevásárlásait még a mai nap folyamán megtenni sziveskedjék, mivel a rendelkezésre álló rövid idő miatt, az üzletekben előreláthatólag igen nagy tolongás fog mutatkozni. Ebből a szempontból egyáltalán kívánatosnak mutatkozik, hogy összes bevásárlásainkat időki-melés okáért lehetőleg egy helyen töltsük meg, mely célunk *Porter Vilmos Nagy* Aruháza a Szabadság téren kitünően megfelel, mivel ott minden elgondolható cikk pompás választékban kapható. Egyben kérjük tisztelt olvasóinkat, sziveskedjenek mai számunk utolsó oldalán látható, igen érdekes tartalmu *Porter* féle hirdetést figyelemmel olvasni.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéptítő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek* és *Weiszna*, Aradon.
— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat

A fiatal asszony elnézegette a bájos képet hosszú, melázó tekintettel és lassan oda ment az uton keresztben heverő óriási gerendához és leülve, mély gondolatokba merült.

Hirtelen összerendezte. Egy sápadt, hiányos öltözötű, ráncos arcú cigányasszony érdes hangon megszólította:

— Nagysága, tartsa a tenyerét, megmondom a jövődjét . . .

— Nem kell, jó asszony — felelt Ambrusné szeliden — és mosolyogva a tette hozzá: úgy se hiszek én az ilyen jövődölésekben . . .

— Pedig hibeti ha én mondom. Próbálja csak meg . . . mindent megmondok, amit csak tudni akar!

— Nem akdrak semmit tudni, éppen semmit — felelt ő egy kis keserű árnyalattal; — a rosszat jobb nem tudni előre — — a jóban meg úgy sem hiszek . . .

De a cigányasszony nem hagyta magát egkönnyen lerázatni.

— Legalább csak a tenyéréjét nyujtsa ide egy percére . . . lássa, kéne egy-két krajcár a gyerekeknek.

Ambrusné belenyúlt a zsebébe és egy ezüst pénzt véve ki belőle, odanyujtotta az asszonynak.

— Itt van ez a csekélység, aztán menjen. De a tolakodó asszony megragadta a gyöngéd, fehér kezecskét és egy percig erősen tartotta durva, barna kezében, aztán eleresztette és véghetetlen szájalommal nézett a halvány asszony kissé bosszankodó arcára.

— Szegény . . . szegény lélek! — mondta mélyszégyen részvétellel. — Aztán megköszönve az alamizsnát, tovább indult.

A fiatal asszony lelkét valami szorongó nyugtalanság szállta meg. Vajjon mit látott olyan borzalmasat az ő tenyerében ez az asszony? Miért nézet rá olyan különös tekintettel? Mi áll az ő jövőjében írva?

Eh! ostobaság! Csak nem fog egy vén cigányasszony jóslatában hinni? Miért fél tőle? Nevetséges! Csak azért is megtudja és nevet rajta egyet.

— Ha már olyan kíváncsivá tett, hát csak mondja el a borzalmas jóslatait, állok elébe — szolt nevetve a vén sybilla után.

Az komoran rázta meg a fejét.

— Nem, ne kívánja lelkem! . . . jobb, ha nem mondom semmit!

— Miért volna jobb?

— Mert nem sok szerencsét jósolhatnék . . . Nem busít el velem, mert úgy se hiszek benne . . . de föltámadt bennem az asszonyi kíváncsiság . . . No, csak ki vele!

A koldusasszony habozva, tétovázva tette

ismét kezébe az apró kis kezét, mely úgy nézett ki az ő fekete, férfias markában, mint egy illatos, gyöngye liliomlevél és fürkészve a gyöngéd hajlatu vonalakat, görbületet, komoran kezdett beszélni:

— Még csak 7 éve van maga férjénél . . . de nem sok öröme van az urában. Szenvedélyes ember . . . sokat szórakozik . . . sokakat szeret . . . magát elhanyagolja . . .

— Nem úgy van-e kérdezte fürkészve nézve a halvány asszony lesütött szemére.

— Meglehet! — felelt tompa, reszkető hangon . . . folytassa tovább . . .

— Maguk nem értik egymást . . . O mulat, maga meg sokat gyötrődik . . . O szereti a zajos mulatságokat, a szép asszonyokat — . . . — maga a virágokat, madarakat . . . fák, napsugarat . . .

— Igaz! — lehelte az asszony majdnem öntudatlanul — mindent szeretek, ami szép, ami jó . . .

— Maga is jó, kedves és mindenki szereti, csak az az egy nem, akinek — legjobban kellene szeretnie . . . maga boldogtalan és — rövid életű lesz . . .

Az asszonyka szomorúan bölintott rá; „hány évet ad?” kérdezte erőltetett, tréfás hangon és halvány mosolylyal nézett a cigányasszony szemébe.

— Bizony keveset, lelkem, nagyon keveset . . .

— Talán egy esztendő se? Ugyan ne rémítgessen . . .

— Hisz maga nem fél a haláltól . . . megbarátkozott vele már régen . . . még az első csalódásakor.

— Gondolja?! — és mikor jön hát el érttem?!

— Két év múlva!

A fehér kezecske megremegett kissé a nagy, durva tenyérben, aztán elkomorodott hangon mondta: „Se baj.”

— Igen, de . . . de . . . hebegte az asszony . . . de az a halál nem természetes halál lesz, szegény galambom! — Oh, miért is erőltette, hogy mindezt elmondjam? . . . Ne busuljon lelkem, ne vegye a szívére; felejtse el a vén cigányasszony ostoba beszédjét! Az Isten megáldja!

Es tovább lépkedett görbe hátával a napsugaras réten, mint valami fekete, imbolygó árnyék.

Ambrusné sokáig nézett utána, aztán behajította tündő fejét a tenyerébe.

(Folytatása következik.)

Nyári színház.

Szombaton, 1903. évi június hó 20-án:

FRIZZO

színházi átváltás művészi vendéglátása.

Közdete este 7 óra fél órakor.

Tanító urak figyelmébe.

Kitűnő

vizsgai jutalom könyv.

Vaday József. Tanulók vezérkönyve kötve 1 kor. diszkötésben 1 kor. 80 fill. Országszerte használatban levő

vizsgalapok

helyes vonalozással.

„Haladás” vizsgalap bekötési tábla, melylyel mindenki önmaga kötheti be vizsgalapjait, piros vagy fekete színben, használati utasítással darabja 1 korona.

Kérjük a tanító urakat kiadásainkat, melyek számot tevők, az ország könyvpiacán iskoláikba bevezetni.

Csik János 16 fali olvasótábla.

„ ABC.

„ II. oszt. olvasókönyv.

„ III. oszt. olvasókönyv.

„ IV. oszt. olvasókönyv. (Sajtó alatt.)

Kun-Fülöp Csatt. Gazdasági ism. iskolák olvasókönyv.

Záray Odón. Földrajz a IV. oszt. számára.

Csik János. Földrajz a III. oszt. számára.

Arad megye térképészlete 6 fill.

Térképe (sajtó alatt.)

Lejtényi Sándor-féle térkép vázlatok. Az öt világrész (külön külön). Magyarország és osztrák magyar monarchia térképészlete darabja 6 fillér.

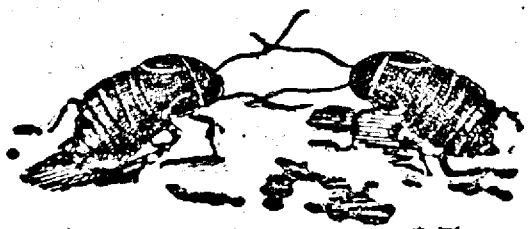
Értesítő a népiskolák részére az új utasítás szerint (sajtó alatt.)

Dr. Hunyady. A helyesírás rendszere.

Megjelentek

INGUSZ I. ÉS FIA

kiadásában Aradon.

Egymást ölik!

a balga svábok; — bár

Vojtek és Weisz rovarirtója

tömegesen pusztítja őket.

Kapható 50, 80 1-40 filléres dobozokban.

Csak akkor valódi, ha minden doboz eredeti zárószallagunkkal van leragasztva. 845

Neubauer Manó építő vállalkozó

Arad.

Városi és megyei telefon 411. szám.

Többrendbeli megbízásom van boros pinczéknek cement- és vasbetonból való megépítésére, minnek folytán bátorokodom a t. közönség b. érdeklődését ezen legujabb és teljesen bevált rendszerű borospinczékre felhívni.

Elvállalok

borpinczéket, boroshordókat

czement-betonból a legujabb rendszer szerint, drótbetétes földem-szerkezeteket czement betonból, turbina és zsílip építéseket a legjutányosabb árban, jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett.

==== Kivánatra a helyszínére utazom. ====

Terveket és költségvetéseket díjmentesen készítek.

Kiváló tisztelettel

NEUBAUER MANÓ.

Legjobbak a maguk nemükben

MAGGI

élelmiszerei.

591

Minden család számára legnagyobb értékkel bírnak.

Maggi ízesítésre

minden leves-, bouillon-, mártás-
és főzeléknek stb.
meglepően jó ízt kölcsönöz.

Néhány csepp elegendő.

Üvegoskákban 50 fillértől kezdve.

CONSOMMÉ-TOKOK

táplálóleves készítésére.

1 tok egy adaggal 12 fill.

1 " két " 20 "

Egyszerűen, forró víz

rátöltése által, tehát

minden egyéb hozzá-

tét nélkül, azonnal elő-

állítható.

FRANCZIA LEVESEK

kétadagos táblákban újsz. 15 fill.

Erődús, könnyen
emészthető, egészsé-
ges levelek, melyek

osupán víz hozzátételével

azonnal készíthetők.

19 különféle fajtaban.

Egy kísérlet meggyőzőbb mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csengete-kereskedésben és drogueriában kapható.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Jég

kapható havi bérletben házhoz szál-
lítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon
199. szám. 1084

Egy teljesen beültetett

és termő 3 kat. hold szőlő eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban. 1224

ARADON,

Salacz Gyula-utcza 2.

Kalmár József

műszerész

ajánlja jó minőségű

kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendű külső és
belső gumikat és minden a kerék-
párhoz tartozó felszerelési tárgyakat.
Olcsón és jótállás mellett végzek

kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telefon beren-
dezéseket szakemberül és jótállás
mellett készítek. 806

Telephon szám 242.

1139—903. sz.

Hizósértés eladás.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok belső mezőhe-
gyesi gazdasági kerületében elhelyezett 429 darab hizott süldő
ártány 1903. évi július hó 8-án délelőtt 10 órakor a mezőhegyesi
m. kir. állami ménésbirtok igazgatóság hivatalos helyiségében
zárt írásbeli ajánlati tárgyalás útján eladásra kerül.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és 5% hánatpénzzel fel-
szerelt ajánlatok fent említett határidőig a ménésbirtok igazga-
tóságánál Mezőhegyesen nyújtandók be, hol a részletes eladási
feltételek is megtudhatók.

Budapesten, 1903. évi június hó.

1362

Földművelésügyi m. kir. minister.

Mikalakai téglá- és cserépgyári telepek

(azelőtt Goldis J. Kornél.)

Egyedüli tulajdonos: **Pollak József, Arad.**

T. cz.

Szíves tudomására hozom, hogy mikalakai téglatelepemen
legjobb minőségű

TÉGLÁT

készítek s azt igen jutányos árban hozom forgalomba.

Kérem szükséglet esetén engem telephonon vagy levéll.
leg ajánlattételre felhívni. 1812

Tisztelettel

Pollak József,

fűszer-nagykereskedő.

Telephon 255. szám.

Városl és megyei telefon 115.

Ha szép, divatos, sikkos és

kényelmes cipőket akar,
ugy cipőrendeléseit nálam eszközölje.
A nyári időnyre különösen ajánlom különféle színű
szürke chevraux és

szarvasbőr cipőimet,
gummi puhaságu szürke angol talppal.

Nagy választék

különféle szép színes bőrökben.

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészete

Arad, Szabadság-tér 4.

(Motoros végállomásánál.)

Városl és megyei telefon 115.

Keresek

egy jóforgalmu

VIZIMALMOT

vámórlésre 2—3 kövel

haszonbérbe.

Czim a kiadóhivatalban. 1244

Fiu-nevelő

a nyári szünidőre elemi iskolás
gyermek kiképzésére ajánl-
kozik, esetleg vidékre. Feltételeket
levélben „Tanító, Gizella-ut 9. sz.
alatt”. 1363

Zálogzédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 703

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Arad legrégibb kerékpár és varrógép
javítóműhelye és raktára, Szabad-
ság tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 98.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhímezésre, továbbá

zajtalan járású Singer varrógépek
32 frtért öt évi jótállás mellett.

Villanyosengő

és

telefon-berendezést

szakemberül és jótállás mellett vál-
lalok. — Nagy raktár kerékpár és
varrógép alkatrészekben.

Hirdetmény.

„Victoria” takaré- és hitelintézet

mint részvénytársaság

ezenel közhírré teszi, hogy

a betéti kamatlábat

a következőleg állapította meg:

Az intézet fizet:

1. Oly betétek után, melyek legalább
3 hónapig vannak az intézetnél el-
helyezve 4 1/2%-ot.
2. Oly betétek után, melyek 3 hónál
rövidebb ideig vannak elhelyezve... 4%-ot.

Az intézetnél elhelyezett régi betétekre nézve
a most megállapított kamatláb f. é. július hó
1-ső napjától kezdődőleg lép érvénybe.

A 10%-os tőkekamatadót az összes betétek
után — kivétel nélkül — az intézet sajátjából
fizeti.

Arad, 1903. évi június hó 14-én.

1825

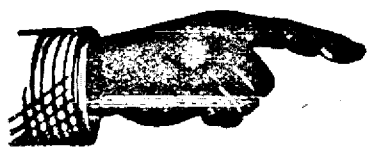
Az igazgatóság.

Különös
Figyelemmel
olvassa el mindenki!

Folytatása

Különös
Figyelemmel
olvassa el mindenki!

a leszállított árban való, feltűnően jutányos
eladásoknak!

Figyelmet

érdemlő közlemény
Porter Vilmos Nagy
Áruháza részéről. Az
összes cikkekre nézve
rendkívüli ármérséklés
lett megállapítva. A
raktár túlszűfolttsága
indította ezen lépésre
az áruházat. — A Fényké-
pedvezmény, 10 korona
vásárlásnál, mindamellett
érvényben marad.

Mint már közöltem a tisztelt közönséggel,
**összes cikkeimre nézve jelen-
tékeny** ármérséklést állapítottam meg, te-
kintettel a raktár túlszűfolttságára. Most így hát
alkalom nyílik mindenkinek szükségletét bár-
mely cikkben **igen olcsón** fedezni. **Czi-
pők,** kalapok, divatcikkek, fehérnemű, blu-
zok, harisnyák, napernyők, esőernyők, kofferek,
uti kosarak, porcellán, üvegáru, diszmű- és aján-
dék tárgyak, norinbergi cikkek, sétabotok, stb.
mindez fölötté nagy választékban kapható —
csodálatos áron. **Vidéki rendelések**
pontosan és gyorsan eszközöltetnek; helyben
cipők és bármely más cikkek **a házba
is elküldetnek választásra.** Vá-
rosi és megyei telefon 324.

Porter Vilmos Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér.